

ALBINA CARPATILOR

fôia beletristică, științifică și literară
cu ilustrațiuni.

Redactor:
Iosif Popescu.

Editor:
W. Krafft.

Apare în **Sibiiu**

la 15 și ultima fiă-cărei luni în fascicule de câte două câte.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România:	
Pe an	6 florini — cr.	Pe an	16 Lei noi.
" 6 luni	3 " — "	" 6 luni	8 "
" 3 "	1 " 50 "	" 3 "	4 "

O fasciculă costă 25 cucerii sau 70 bani.

Abonamente se pot face ori-când; anul abonamentului se începe cu 15 Octomvre și se încheie cu 30 Septemvre.

Abonamentele se fac la editorul **W. Krafft în Sibiiu**, la birourile postale și la librării.

Prețul abonamentului se poate trâmite din Austro-Ungaria prin asigurațiuni postale, din România în bilete hipotecare și în marce postale.

Autorii și editorii de cărți sunt invitați a trâmite câte un exemplar spre recenziune.

SUMARIU.

Tecst: *Dina*, novelă originală (continuare). — *Contesei B...*, poesiă de H. Rheinstejn. — **Vulcanism și vulcani**, de G. Pocreanu. — *Săteniș*, vodevil național în 4 acte, de Alecsandru P. Petrin (continuare). — **O resbunare**, istorie Orientală de Alfred Bonsergent, traducere de I. S. Spartali. — **Botanică populară română: Iérba lui Tatin**, de S. Fl. Marian. — **Varietăți**, *Bibliografiă*, *Gicitură de Șach*.

Hustrațiuni: *Diplomația copilărescă*. — *Începutul primăverei: În colțul stradei*.

Pe copertă: *Glume și nu prea*. — *Anunțuri*.

Glume și nu prea.

Un șef de birou — toți cunosc scrisoarea necetată a acestor domni — avea mâna dreaptă paralizată de câțva timp. Unul dintre amicii săi se duce să-l cerceteze.

— „Ei bine, cum îți mai merge?”

— „Oh! cu mult mai bine.”

— „Poți scrie?”

— „Da, decât sunt silit să scriu foarte încet. Astfel astăzi... (cu un suspin) scriu aproape legibil!”

Un domn, după ce prânzește în restaurant, plătește băiatului, care-și așteaptă bacșișul.

Domnul. — Ceva pentru D-ta? Și pentru ce? Serviciul e socotit în notă!

Băiatul. — Da, Domnule; dar de obicei domni consideră bacșișul ca ceva ce-și datoresc lor însuși.

Domnul. — Și-ți plătește D-tale? Ce idee minunată! Eu voi face mai bine decât ei. Eu voi considera acesta, ca un lucru, pe care ți-l voi datorez D-tale, dar mi-l voi plăti mie.

Un rabin învață istoria Evreilor pe un tânăr israelit de 10—12 ani, fiu și nepot de milionari.

Ajungend la aventura palpantă a lui Iosif și a d-nei Putifar, el dișe:

— „Iosif voi mai bine să-și perdă mantaua decât inocența.”

— „Mantaua era nouă?...” strigă mititelul cu o voce mișcată.

Carti mai noue.

Acaftistulu prea santei nascătorie de Dumnedieu si alte Rugaciuni tiparitu cu litere, legatu finu in piele si auritu	2.25
Atlasul elementariu de Istoria naturala a catoru trei domenii in doue spre-dece tabele, cu peste 250 figuri colorate si textu explicativu in prescurtare. Editiunea II-a. leg.	4.30
Balcesu N., Istori'a Romaniloru subt Mihaiu Voda Vitelulu, bros.	2.—
Baritiu G., Dictionariu ungurescu-romanescu	3.—
Bohl Dr. Ioann, Religiunea din punctu de vedere politico-juridico; dupa traducerea germ. de Silviu Rezei	1.70
Catechismulu calvinescu, inpusu clerulu si poporulu romanesc subt domni'a principiloru Georgiu Rakoczy I si II, transcriu cu litere latine dupa editiunea II tiparita in anulu 1656, insocitu de una escursiune istorica si de un glosariu de G. Baritiu	—60
Ceontea Teodoru, Compendiu de geografia unversala. Prelucratu in usulu scoliloru medie si a preparandiloru	1.50
Contess'a Lambertini, fiica cardinalulu Antonelli. Romanu prelucratu dupa date istorice si actele stenografice din processulu contessei Lambertini contra mostenitoriloru cardinalulu Antonelli in Rom'a. Traducere de L. Grigoritiu. 25 fasciore cu portretulu contessei	6.25
Cretianu G., Patrie si Libertate, poezii vechi si noue	2.50
Darea de seama asupra processulu politicu de presa alu d-lui George Baritiu redact. „Observatoriulu.” In cestiunea colectelor pentru soldatii romani raniti	—25
Densusiannu Ar., Negriada. Epopeia nationala. Partea antaia in siese canturi	2.—
Dorul, culegere de canturi nation. in 2 parti, fiecare Dorulu Romanulu. Culegere de canturile cele mai noue. Ilustratu cu 12 gravuri xylografice	—60
Femeile de I. Pedezanti traduct. de Innis	—25
Genoveva seu invingerea nevinovatiei. O istorie memorabila si induretore Cu 6 chipuri	—60
Ghica I., Convorbiri economice 2 vol.	5.—
Grande G. H., Patimele junelui Werther dupa Gothe	1.—
Grube A. W. Biografii romane, de N. Petra-Petrescu	—50
Gruber Alois Dr., Amorena amicabile seu detorintiele amiciloru intre sine, traduse de P. N. Simtion	—25
Hahn E., Contess'a falsa, Novela tradusa de B. V. Vermont	1.—
Hauf W., Othelo. Novela tradusa din limb'a germana	—45
Manliu I., Cursu elementaru si gradatu de Gramatic'a romana. Etimologi'a si compositiunile	—40
Manliu I., Cursu elementaru de Gramatic'a romana. Sintax'a si Compositiunile	—50
Meitani G. G., Studii asupra Constitutiunei Romaniloru sau explicarea Pactulu nostru fundamentalu. Fasc. I	2.50
Nemoianu Ioann, Gramatic'a magiara-romana	bros. 1.80
— Manualu de limb'a magiara pentru scolile poporale, leg.	—45

Papiu A. Ilariann, Independentia constitutionala a Transilvaniei. Partea I. fi. — 40 cr. Partea II.	bros. —45
— Responsabilitatea ministeriale	—40
— Tesauru de monumente istorice pentru Romania.	
Tom. II. 1863 si 1864	3.—
Tom. III. 1865 si 1866	3.—
Petra-Petrescu, Nepotulu cu unchiu. Comedia in trei acte, tradusa dupa Schiller	—25
Poenariu Petru, George Lazaru si scol'a romana, cu portretu	—40
Popescu N. D., Prisionierulu rom. dela Plevna, novela contemporana. Ca premiu unu tablou. Pretiulu incl. tramiterea francata (subt legatura)	1.40
— Istori'a rebelulu romano-russo-turc. 1875—1878 Partea I. pana la 30 Augustu 1877. Partea II. pana la finele rebelulu. Ca premiu cate unu tablou. Pretiulu incl. tramiterea francata (subt legatura)	1.40
— Pana acuma au esutu 6 tablouri, si anume Luarea Plevnei, Caderea Plevnei, Luarea Rahovei, Luptele dela Opacus si Smardac, si Trecerea armatei rom. in Dobrogea. Din acestea se dau pentru fiecare brosiura unulu ca premiu, se capeta inse si separatu à 80 cr. Tablourile sunt colorate, in formatu mare si executate frumosu.	
Pop G., Indreptariu practic in tote afacerile finantiale, compus pe baza legilor si ordinarilor finantiale ce sunt in vigore	2.30
Stefanescu N. J., Bella Istoria circasiana	—20
Stefanelli Ioann, Catechese, tratandu Istoria biblica a Testamentulu vechiu. Manualu pentru Catecheti si invetatori, pastori sufletesci, candidati de invetatori si amicii junimei. Tom. I	5.—
— Catechetic'a bisericeii dreptered. reser.	5.—
Sterca Sinluti Iosif, O lacrima ferbinta	—50
— Din memoriulu lui	—50
Teutschlander W. St., Michael der Tapfere, ein Zeit- und Charakterbild aus der Geschichte Rumantens	2.20
Vermont R. V., Blondinulu din Namur si Pasia dela Buda	—75
— Plutasiulu. Naratiunea americana dupa Fr. Gerstlicker	—75
Waldburg, Brand'a seu nunt'a fatala. Schitia din emigrarea lui Dragosiu	—25

Musicalie noue.

Dimitrescu, Hora Maria	Pentru piano fl.	—45
Stern, Dorul Tiganței battuta	„ „	—45
— Hora tiganca	„ „	—45
Ventura, Ursita mea. Cuvinte de Vas. Alexandri	„ „	1.80

Prețurile sunt notate în valută austriacă. La comande din România primescu bilete hypocatare și timbre postale, socotindu 40 cr. = 1 leu. — Când se fac comande din Austro-Ungaria să se trâmă și prețul său cel puțin o parte din acesta. În cazul din urmă restul se va rădica prin recepere postală. La cerere se vor speda cărți singurate și sub legătură (Kreuzband), dar atunci pentru francare se urcă prețul cu 10%. Suma acesta ni se va trâmă prin assignația postală d'odată cu comanda.

W. Krafft în Sibiiu.

ALBINA CARPAȚILOR.

Apare la 15. și ultima fișă-cărei luni, în fascicule de 2 cote. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 6 fl., pe 6 luni 3 fl., pe 3 luni 1 fl. 50 cr.; pentru România: pe an 16 lei, pe 6 luni 8 lei, pe 3 luni 4 lei. — O fasciculă 25 cr. s.66 70 bani. — Abonamentele se fac la editorul W. Krafft în Sibiu, la colectorii la oficiile noastre și la toate librăriile.

Țina.

Novelă originală.

(Continuare.)

II.

Insulta, pe care o căpătase, era prea mare pentru un om ca Jorgu.¹⁾ Acum nu mai avea curajul să ridă. Săgeța intrase prea adânc în inima sa. Și era lucru ciudat, că recela Ținei în loc de a stinge și urmele amorului din sufletul său, producea din contră o pasiune nebună. El se speria de violența simțimentelor sale, pe care nu le cercase nici odată în sinul amorurilor sale trecătoare. Da, Jorgu nu simțise nici odată acea iubire pasionată, de care era capabil încă sufletul său tânăr, dar pe care modul său de viață nu-l lăsase ca să se desvôle vre odată. Și cu totă amărăciunea esperinței prospete el se simția reînținerit, simția că numai acum are viața un preț.

Revoluțiunea sa internă fusese atât de considerabilă, încât Jorgu fără a ține un cuvânt părăsise ghéța nevăgată în samă cu intențiunea de a se întorce acasă, și a se preda în singurătate diferitelor senzațiuni care-i turburau sufletul. Înainte de a se depărta însă, el mai aruncă o privire asupra Ținei, care tot patina cu Scarlat și cu Ana. Printr'o întâmplare destul de desă în astfel de ocaziuni privirile lor se întâlniră. Țina rușinată întorse îndată ochii într'altă parte; dar Jorgu avuse timp să cetască în ei părerea de rău. Un minut se opri el în loc, neșciind de trebuie să se întorcă și să-și mai cercce norocul, se u să plece. Atunci își aduse din nou aminte de scena ce se petrecuse între ei și se depărtă.

Ajunghând acasă Ghermănescu se gândi, la ce era de făcut. Situațiunea sa devenise insuportabilă; nesuccesul tuturor silințelor sale îl făcuse nervos. El se îndoia de puterea sa, se îndoia de sine, și acesta era adevărul

mijloc de a-l descuragea. Dar ultima privire a Ținei era ca o rață de speranță, care-i suridea.

„Pote m'am înșelat“, își dișe el. Cum se vede totă pētrunderea de spirit îi era răpita.

Jorgu își analiză simțimentele sale și trebui să recunoască adevărul: era înamorat. Nu mai vedea nici o scăpare de acest simțiment, care cu încetul se strecurase în sufletul său și-l cuprinsese acum cu totă puterea lui. Se simția capabil de a deveni sclavul acelei frumoșe fete, numai să capete drept resplată cel mai mic semn de favor din partea ei. Dar acésta pasiune era dejositoare, și mândria lui Jorgu, amorul său propriu de om cu succese îl provoca să se apere în contra ei cu totă puterea ce-i mai rămăsese.

— „Trebuie să fug“, dișe el, „înainte de ce va fi prea târziu. Dacă inima ei simte o iubire, pe care fața și gura nu vor să o mărturisască, pedepsa ei va fi meritată. Dacă din contră ea nu mă iubeșce și nu mă pote iubi, este timpul să nu mai joc o rolă ridiculă, ci să caut vindecare de o pasiune dejositoare. Va trebui să o uit, Europa este destul de mare și de bogată pentru a găsi un léc de bóla mea.“

Hotărirea sa era luată. Trebuia să plece. Unde? singur nu șcia; dar de sigur trebuia să părăsască locurile unde-ar mai fi putut vedea pe Țina.

Jorgu era un om rezolut, care îndeplinia răpede hotăririle ce-și lua. A doua zi de dimineță se afla în primul tren, care se îndrepta spre Occident. În Viena se opri câtva timp, nu atât pentru a cunoșce un oraș, pe care-l văduse de atâtea ori, cât pentru a se odihni puțin de ostenele drumului. Jorgu era destul de avut pentru a-și permite aceste plăceri. În timpul, cât remase în capitala Austriei, se gândi la direcțiunea, în care trebuia să

¹⁾ Pe pag. 177 și 178 col. I sa pus din eróre Scarlat în loc de Jorgu și a scăpat din vedere la corectură. Cor.

se îndrepteze acum. Italia îi surse cu cerul ei albastru și cu vara ei eternă.

— „Acolo mă voi duce,“ își duse el, „unde înflorește portocalii.“

În zelul său de a depărta pe Dina cu ori ce preț din suflet, el se făcu un amator pasionat de monumente și de museuri și se gândi că Italia mai mult decât ori-ce altă țară îi va procura lucruri demne de vădit. El cercetă toate orașele principale. Se lăsă a fi legănat în gondolele aurite ale amoroșei Veneție, dar trebui să asculte și armonioasă cântare a serenadelor; aci era prea mare pericol, totul respira amor și-i aducea aminte de a-l său. Părăsi Veneția și se duse la Roma, care cu monumentele sale antice îi oferi un vast câmp de studii și un mijloc de a-și amorți pasiunea. Într'adevăr el se distrase câțva timp, deoarece nu mai cercetase nici odată vechia capitală a lumii, care purta încă urmele gloriei trecute. Dar mândrele frumseți ale cetății eterne îi reamintău pe Dina. Jorgu se simți alungat din Roma. El se duse la Neapol, admiră Vesuvul urcându-se până la craterul lui, privi marea de pe țărmul ei încântător, patrecu nopți întregi legănat pe valurile ei într'o luntre de pescar. Mănat de zelul său de a uita făcu excursiuni pe malurile dimpregiur și odată pluti până la acea insulă stâncosă, care se numește Ischia. Ah, dar ea îi aduse aminte de amorul naiv al lui Lamartine și al Graziellei, de mărturisirile lor gingașe, de sacrificiul nemărginit al pērului ei bogat, de durerea ei covârșitoare, când vădu pe poetul adorat depărtându-se pentru tot-deuna, și de mōrtea ei tristă. Impresiunea ce resimți el la aceste amintiri dureroase, de care sunt pline poeziile aceluși gingaș talent, ce se numește Lamartine, fu neașteptată. El, omul trecut prin lume, îndărjit în necredința și ușurătatea ei, se simți miuit până la lacrimi. Da, Jorgu vērșă o lacrimă de duioșie pe acele locuri de o poeziă teribilă, unde s'a petrecut nevinovata și puternica iubire a sērmanei fete de pescar.

— „A fi iubit astfel“, cugetă el, „trebuie să fiă o fericire dumnezească! Dar, Lamartine o merita pe atunci, era și el un adolescent, cu simțeminte curate; mai târziu lumea l'a stricat, i-a șters din suflet acele gingașe simțeminte.“

Apoi el clătină din cap ca și pentru a delătura astfel de gânduri, un suris de un scepticism silit se ivi pe buzele sale.

— „Dina nu știe iubi astfel“, mai gândi el, „er e încă nu o merit. Și nici nu-mi trebuie!“ adaogă el încruntând sprâncēna și dând din picior cu energiă.

Dar a doua zi Jorgu părăsi Neapolul și Italia. Clima acestei fericite țări i se părea prea amoroasă pentru un om, care voia să uite cu ori ce preț.

— „La Paris! la Paris!“ strigă el ca un desperat, care aprōpe de a se îneca se acatā de un paiū. „Numai acolo voi găsi mângăere în durerea mea și lēc pentru bōla mea.“

Când se apropia de capitala Franciei, Jorgu simți inima bătēndu-i cu o vioiciune nespūsă. Tōte amintirile unei vieți plăcute, aventurile unei juneți sgomotōse i se remprospētāră în memoriă. Dēcă s'ar fi apropiat de patriū, nu s'ar fi simțit atât de mișcat ca la vederea aceluși încântător oraș, care legă pe străin cu farmecile sale, îl legănă în visuri de aur îmbētându-l cu nectarul plā-

cerilor sale. Da, Jorgu nu putea alege mai bine pentru a uita.

Și el profită de acēstă ocaziune, aruncându-se fără rezervă în brațele plăcerilor. Erna trecu astfel într'o beție continuă de petreceri, care nu-i lāsă un singur moment liber pentru a se gândi la patriă și la aceia, pe care-i lāsase acolo. La început chipul Dinei părea că veghēză asupra lui, ochiul ei sever par că-i făcea reproșuri pentru necumpētarea lui, dar Jorgu căuta atunci să-l alunge din memoria sa. Acēstă silință îi făcea un rēu nespūs; par că-și smulgea o bucată din inima sa, de câte ori sugruma o amintire a frumoșei fete. Ah, da, uitarea încă cere mari sacrificii! Apoi cu încetul aparițiunea deveni mai rară, chipul se întunecă tot mai mult, până când nu remase decât o umbră turbure. Timpul vindecase rana cu ajutorul plăcerilor enervante, ce le oferă cetatea, pe care Victor Hugo o numește inima Europei. Situațiunea, în care se afla Jorgu, îi ajutā foarte mult pentru îndeplinirea procesului psihologic amintit. Nimeni din patriă nu șcia când plecase, și încătrău își îndreptase pașii; nici unul din amicii său cunoscuți săi nu încercase dară de a-i scrie, pentru că nu-i cunoșcea adresa. Astfel Jorgu n'avea nici o noutate despre Dina și ai săi. Erna trecuse. Primăvara îl găsi într'o stare de plāns. E drept, că-i reușise de a depărta din suflet o pasiune care ar fi putut să-l fericēscă, dar după ce trecuse prin sgomotul plăcerilor, se vedu cu inima sēcă, cu capul gol de idei. La ce servise medicina, pe care a întrebuintat-o? A vindecat o bōlă printr'o otravă, și acēstă otravă strecurându-se în sufletul său luase locul durerii și avea efecte mai deastrose. Un desgust amar îl cuprinsese. I se părea totul atât de deșert în lume, atât de lipsit de ori ce scop, încât se întreba dând din umeri, la ce-i serviseră tōte plăcerile, la ce-i servește viața chiar? Oh, da, acele otrăvi sunt mai teribile și mai periculoase decât ori ce durere sufletescă. În acēsta există un ce nobil, sfânt — sfântit prin martiriū — nici o pată nu o deoseșce; durerea e curată și pōte oferi omului un fel de satisfacțiune, care nu e fără farmec. Desgustul e hidos, ne face să desprețuim lumea, și pe noi însi-ne; este ceva dejositor a-l simți, ceva teribil a avea cauze de a-l simți!

De aceea Jorgu, sugrumând amorul, așadar vindecând bōla de care suferia, se găsi și mai bolnav. Ce era de făcut?

Nu-i rămănea, decât să alēgă, ca toți omenii în pozițiunea sa — între petrecerea recreatōre la țēră, într'un cuib retras, și . . . și între mōrte, dēcă se simția pre slab pentru a mai căuta mângăere.

La gândul morții dete din umeri; îi era silă să ia o rezoluțiune estremă. Ajunsese la acel grad de desgust, încât mai bucuros s'ar fi lāsat în voea întâmplării, decât să cerce a se mai smulge cu rezoluțiune din starea sa de plāns. De altcum n'avea decât să urmeze esemplului societății, în care petrecuse. „Saison“-ul băilor sosise și ori cine avea mijlōcele necesare se ducea să-și restaureze puterile sdruncinate într'o viețā idilică și regulată.

Mulți din amicii de petrecere ai lui Jorgu îl întrebaū, în cătrău are de gând să-și îndrepteze pașii. Jorgu le respunde, că n'a luat încă nici o rezoluțiune. Er amicii vedēnd dispozițiunea sa deprimatōre nu-l îmbiară să mērgă cu ei nici la Trouville, nici la Monaco, nici la Nizza, nici într'alte băi de mare. Societatea unui om cuprins de des-

gust este departe de a fi căutată. Ea influențează în mod nefavorabil și asupra dispozițiunii sufletești a altora.

Din întâmplare se găsi totuși un prietin milostiv, care compătîmind sincer pe ortacul său îi făcu propunerea de a părăsi Parisul cu el.

— „Ți-ai propune să mergem în munți, unde locuiește libertatea“, îi dîse el, „dar constituțiunea ta mi se pare prea sdruncinată, pentru ca să poți suferi lipsese și strapatele împreunate cu astfel de întreprinderi. Șci ce? vom merge în Belgia. Acastă țără e frumoasă, cu peisage pitorești, cu locuitori liniștiți și muncitori, cred că va avea o influință salutară asupra noastră.“

— „Nu-mi pasă, dragul meu Emil,“ respuse Jorgu, „ori unde ne vom duce, îmi este tot una. Mi-am pierdut și gustul de a mai alege. Veți tu,“ adăogă el, deoerice găsise pre cineva cătră care să-și descopere inima, „veți tu, petreckerile enervante din erna asta mi-au făcut un rău nespun. Ele m'au lăsat cu inima secă, cu desgustul în suflet, și etă-mă acum un om nenorocit, care nici nu mai pôte avea dorințe.“

Emil era un băiat deștept și vesel, trăsătură caracteristică a mai tuturor Francezilor, și neavend nici o durere de vindecat se predase cu orecare rezervă petreckerilor la care era obișnuit din cea mai fragedă tineretă. El își păstrase tôte avantajele temperamentului său fericit și de sigur era foarte competent pentru a scôte pe Jorgu din apatia sa.

— „Ai ajuns, dragul meu“, dîse el, „în stadiul, unde omul trebuie să se însore.“

— „Așa!“ observă Jorgu, „Va să dîcă la tine însurătorea este un mijloc de a vindeca desgustul.“

— „Însurătorea este un mijloc de apărare, etă totul. În sinul liniștei domestice, a plăcerilor conjugale caste și pure, sufletul reîntinerește, își recapetă juneta.“

— „Într'adevăr ai idei ciudate despre acest act important. Cređi, că este lucru uman, de a lega sörtea unei fete inocente, setosă încă de petreckerile lumei, de a unui om ca mine desgustat de tôte? Cu ce drept pot eu pretinde să renunțe ea la tot ce-î suride într'un viitor radios, la tôte acele mici bucurii, pe care le așteptă dela căsătorie? Ar fi un mare păcat de a lucra astfel.“

— „Ved, că ți-au ramas încă simțeminte foarte nobile, scumpul meu Ghermănescu. Trebuie să o recunosc, că-ți cunoști de minune starea sufletească și că judeci după merit. Dar, să-mi permiti a crede, că din tine vorbește mai mult lenea de a căuta vre o vindecare la răul, ce te-a cuprins, decât noblețea unei inimi blasate. Mai bucuros remăi, cum ești, decât să-ți încordezi încă odată puterile pentru a ieși din necaz. Dar, și ce? cunosc eu ac de cojocul tēu. Apa dela Spa, după cum spun toți, face minuni în privința acesta. „Pouhonul“ este un adevărat agent matrimonial. Suriđi? pôte pentru că revin la același curs de idei. Cu tôte acestea mulți omeni se duc acolo în credință că vor întineri. Hei, dragul meu, nu de geba a găsit și Petru cel mare apa dela Spa după gustul său. Vom merge la Spa!“

— „Să mergem“, dîse Jorgu dând din umeri, „ți-am spus, că mi-e tot una.“

— „Șci, că mă faci nervos cu nepăsarea ta? Revin-o-ți în fire, Ghermănescule; ce dracu, ești tiner, nu pot crede că ți-ai pierdut tötă puterea de vieță. Dar,

ved eu, că trebuie să te tractez, ca pe un copil. Îmi promiți că te vei supune fără a murmura la tôte dispozițiunile mele?“

— „Mă supun cu o adevărată religiozitate. Recunosc supremația ta și mă transpun, precum dîci, în stare copilărescă. Fi Mentorul meu!“

— „Am un Telemac“, observă Emil suriđend, „cam trecut prin foc și prin apă. Dar nu face nimic; se va găsi și pentru tine vre o Calipso, care prin farmecile sale dumnezeiești te va scôte din apatia.“

— „De una te rog,“ îl intrerupse Jorgu tresărind, „numai de femeii și de farmecul lor să nu-mi vorbești. Acastă grație o cer dela mărînimia D-tale, venerabilul meu Mentor!“

— „Ciudat Telemac mai am. Dar nu face nimic, nu voi mai vorbi despre femeii. Vom căuta în sinul naturii plăceri, la care nici inima ta cea secă nu va rămănea mută, ne vom rentineri puterile la apa miraculosă a „Pouhonului“, vom âmbla pe jos pre delurile romantice dela Spa și vei vedea preste vre o două luni, te vei schimba de minune. Ei bine, mâne plecăm, voești?“

— „Fă, tot ce vrei! acum am intrat în rolul meu de copil, său de Telemac, cum îți va plăcea.“

A doua zi cei două amici sburau cu trenul espres cătră Belgia, frumoasă țără a libertății.

III.

Cel ce cunoște populațiunea considerabilă a Belgiei în raport cu teritoriul ei restrîns, nu se pôte mira de ajuns, că mai rămănea loc pentru păduri umbröse și peisage încântătoare. Și cu tôte acestea Belgia este o adevărată grădină, cu deosebire în părțile muntöse ale graniței.

Spa este de sigur unul dintre cele mai romantice cuiburi ale acestei frumoase țări. Situat între coline acoperite cu păduri umbröse, provedut cu promenade de arburii seculari, cu un stabiliment de băi luscuos — un adevărat monument arhitectonic — cu case frumoșe și hoteluri confortabile, acest oraș de băi presintă doritorilor de a petrece vara în mod plăcut, o ocaziune din cele mai favorabile. Până când era permis jocul de ruletă, Spa era foarte cercetat de străini, avea renume europen. Câți nu mergeau să se ruineze în acel cuib încântător, și de câte ori pădurile romantice n'au primit în sinul lor cadavrul unui sinucis de desperare. Acum, mulțamită înțelepciunii guvernului, de mulți ani jocurile hazardöse sunt oprite și Spa a ramas numai oraș de băi. El a pierdut de sigur prin acastă măsură o parte mare a clientelei sale, dar a câștigat în privința moralității și numele lui e departe de a fi lipsit de tot lustrul și puterea de atracțiune, după cum se așteptau partisanii jocurilor. Străinii și astăzi formeză un contingent important al oșpetilor din Spa, ér omenii de bine sunt recunoscători guvernului pentru părintesca lui îngrijire. Românii încă sunt aci binișor reprezentați în tot anul. Nici nu e mirare, când consideră cineva situațiunea plăcută a orașului, clima foarte favorabilă și confortul atât de necesar omului civilizat. Aci are cineva plăcerile vieții dela țără și plăcerile orașului într'unite.

Jorgu, cu tötă apatia sa, simți un fel de hasnă când întră în oraș prin frumoșă șosea ce conduce dela gară. Ghermănescu nu mai veduse Spa.

— „Etă promenada de 7 óre, 1)“ ñise Mentorul sëu, Emil, prefăcut pentru ocaziune în cicerone, și arătându-i o minunată aleă, care se întindea la stânga lor în fața stabilimentului de băi. „Veți ștejarii mai mult decât seculari, cum își înalță mărețele lor cununii către nori! Nu ți se pare că ești atât de pitic pe lângă ei? Îți spun drept, cât am âmblat prin lume, nicăiri n'am întelnit arbori atât de frumoși. Trebuie să șci, că ei formeză mândria locuitorilor de aci. Odată,“ adăogă el cu mare seriozitate, vëdënd atențiunea binevoitoare cu care-l asculta Jorgu, „când focul ceresc a despicat unul din acești majestuoși veterani, populațiunea desperată a îmbrăcat haine de doliu. Pe legea mea!“

Jorgu surise, dar surisul sëu era destul de palid.

— „Bine le mai încondeiez astădi,“ ñise el. „Dacă n'ași șci, că ești născut în Paris, ași crede că ești Gascon.“

— „Sëu Bucureșcën,“ observă Emil surtënd.

— „Óre? Creți tu că Bucureșcenii spun mofturi? M'ai auđit pe mine încondeind vre odată lucrurile?“

— „Numai odată? Tu esagerez și durerea și apatia. Nu cunoșci cumpët în simțeminte; treci dela un estrem la altul cu o răpediciune, care cred că e caracteristica compatrioților tãi. Dar, he! birjar, oprește la acest drăgălaș hotel. Ce ăici, Jorgule, nu creți, că vom fi bine aci, lângă promenadă și lângă băi?“

— „Póte mi-ar părea mai bine, să fim în mijlocul codrului. Dar mă las în voea ta, precum ți-am spus. Venerabilul meu Mentor, îți urmez cu cea mai umilită supunere.“

La aceste cuvinte Jorgu se inclină cu eleganța unui om de salon, ceea ce proba că primul pas al lui Emil nu remăsese cu totul fără rezultat.

Băeții hotelului săriră din tóte părțile înaintea elegantilor călători, cari într'o clipă se vëdură instalați în cel mai frumos apartament. Era chiar o Duminecă. Populațiunea din orașele învecinate, Verviers, Liège, chiar din Bruxelles alergase să petrecă o ăi la băi. Sëra era să fiă teatru și bal, ér peste câteva ăile se începea o

seriă de serbători în pădure. Astfel de ăile sunt cele mai neplăcute pentru adevërații óspeți ai băilor. Amestecul pestrii al publicului, îmbulzela din tóte părțile amintesc prea mult viața din orașele mari și opresc pe adorătorii naturii de a gusta liniștea idilică mult dorită. Deci tinerii călători, prea blasați în viața orășenescă abia aruncară o privire de pe balconul apartamentului lor, și se retraseră surprinși în mod neplăcut.

— „Dragul meu Emil,“ ñise Jorgu, „mi se pare că m'ai adus aci, ca să mi se urască și mai tare. Nu veți ce amestec ciudat de toalete după tóte jurnalele de modă, care au esistat și n'au esistat? Dragul meu, drept ți-am spus, că mai bine mă duceai în mijlocul codrului.“

— „Nimic mai simplu! Dar astădi un e timpul potrivit. Më simt cam obosit de drum și flământ ca un lup. Astădi ne vom mulțami cu a ne restaura puterile. Să lăsăm storurile în jos, ca să fim cruțați de această vedeniă.“

Ei se întinseră în câte un comod fel și remaseră un minut în tăcere. Apoi, Emil sună. Un băiat veni într'un suflet.

— „Am dori să prândim ceva,“ ñise Emil. „Servește-ne aci, decât se póte; nu trebuie să fiă mult, dar bun. Më incred în gustul D-tale. Vin bun să nu lipsescă.“

— „Veți fi serviți după dorință, domnul meu,“ ñise băiatul înclinându-se și ieși.

Peste un pătrar de óre cei doi amici se aflau înaintea unei mese escelente și mâncau cu o poftă, care-i puse în uimire.

— „Ecă,“ ñise Jorgu, „n'ași fi cređut că Belgia are așa bucătărie escelentă.“

— „Fómea e cel mai bun bucătar,“ observă Emil. „Dragul meu, tóte aceste mănări nu ajung — decât mi-e permis a më esprima așa — nu ajung nici să deslege încălțămintele bucatelor franceze.“

— „Oh! să deslege încălțămintele, te-ai băgat în bibliă cu totul. Ai căpëtät gust pentru antic.“

— „Ce vrei, scumpul meu, când te afii în pozițiune de a bea vin atât de antic, cel puțin după cum îl arată eticheta și pânzele de paiangen de pe butelii.“ ăicënd acestea Emil împlu paharele și gustă vinul.

(Va urma.)

Contesei B...

Te uipi mereu la mine dar inima-ți e rece
Și pare că ascunde în sine-un tainic dor,
Surisul p'a ta buză ca meteorul trece,
Ér perlele de lacrimi din gênă-ți se strecor.

Tu șci că-a mea viață legată e de tine,
C' ași vrea să fac în lume tot ceea ce dorești;
Fi dar fără de sfielă, crede-te în mine,
Și spune-mi, o iubito, ah spune-mi ce voești?

Voești să fi regină, să ai palat în sóre,
Să ai un car de aur cu róte de brilliant,
Și tras de albe nimfe sëu silfide ușóre
Să trec la nemurire prin vecnicul neant?

Ași vrea să-ți dau puçinul din a mea tinerețe
Ce încă imi remâne, și capu-mi ardător
Pe sinu-ți plin de carment să rëzém cu tandrețe,
Și astfel în delirul amorului să mor!

Voești ca o Narcisă în linele isvóre
Să te-oglindești în valuri l'al ăilei reversat,
P'un pat de criin și rose, de svelte căprióre
Purtat, să sorbi prin cringuri zefru! parfumat!

Voești să ai putere, mărire, bogătiă?
Voești un tron de stele pe bolta de azur?
Voești să fi frumoșă și jună 'n vecnicia?
Ei bine-aceste tóte eu n u pot să-ți procur!

Eú n'am decât un suflet, o viață, o voință,
O inim', o speranță, și póte-un viitor,
Acestea, o iubito, eu fără de căință
Ași vrea ca la picidre-ți să le depun cu-amor.

Diplomatiã copilãreã.

Vulcanism și vulcani.

Corpul cōjei și forma suprafeței pământului nostru sunt supuse neconținut la multe schimbări prin conlucrarea diferitelor puteri chimice și mecanice. O parte a științei geologice — geologia dinamică — ne învață a cunoaște acele puteri, cari au avut în timpul geologic — anteistoric — și au și acum influință asupra relațiilor de formă ale suprafeței planetei noastre.

Între aceste puteri locul principal îl cuprinde așa numitul vulcanism!

Sub vulcanism înțelegem totalitatea acelor acțiuni, care rezultă din înfocatul intern al pământului asupra cōjei și suprafeței acestuia; eră vulcani sunt acei munți piramidali, care printr'un canal sunt în comunicațiune cu internul pământului; prin acest canal sunt aruncate afară diferite gazeuri, corpuri închegate și fluide-incandescente (lavă). — Munții piramidali sêu de multe ori în formă de piramidă ciuntată¹⁾ se formeză din materii eruptive, adevărat din materii aruncate afară în timpul acțiunii din intern (lavă, cenușă vulcanică și nisip vulcanic). Aceste materii formeză sêu singuratic, sêu tôte la oaltă în pături diferite, așa numita cupolă eruptivă, care se înalță de multe ori peste marginea craterului și prin această vîrf de deluș primese formă variabilă; că-cî ea își schimbă la tōtă erupțiunea atît forma cît și mărimea.

Deci partea principală a vulcanilor e canalul, care se întinde prin cōja solidă a pământului până la acea adîncime, unde internul pământului e în stare fluidă-incandescentă! Canalul acesta e deschis numai la vulcanii activi, în care cas curg neconținut printr'ensul gazuri înfocate; pe cînd canalul vulcanilor stinși — neactivi — e astupat cu lavă închegată.

Acei vulcani, cari arată și în presente fenomene eruptive, se numesc activi, eră prin vulcani stinși îi înțelegem pe aceia, cari în timpul istoric n'au arătat nici un fenomen eruptiv. Acastă distincțiune însă nu are nici o cauză determinată, deore-ce vulcanii activi de multe ori sunt în stare liniștită în decursul mai multor secolii, în care cas sunt pe deplin identici cu vulcanii neactivi. Așa d. e. Vesuvul în timpul mai întregii dominări romane n'a arătat nici o acțiune eruptivă, prin urmare s'a ținut de vulcanii neactivi; fusese precum ne arată învîțatul naturalist Plinius la an. 79 d. Chr. și-a început acțiunea sa cu o erupțiune dintre cele mai înfricoșate, pe care o cunoșce istoria, și de atunci își continuază activitatea cu puteri variabile.

E întrebarea acum: în ce locuri apar vulcanii și în ce legătură stău ei între sine?

Deore-ce apa cuprinde un teritoriū forte însemnat pe suprafața pământului nostru; nu începe nici o îndoielă, că erupțiunii vulcanice se împlinesc atît pe pământul uscat cît și pe fundul mărilor, de unde se nasc insule vulcanice. Dintre acestea unele nici nu ajung până la fața mării, eră altele se înalță forte sus peste nivelul ei.²⁾ Însă fiind-că aceste insule se formeză din materii forte sgurose, multe

dintre ele sunt smîncite de valurile mării în scurtă vreme după producerea lor.³⁾

Munții vulcanici se înfățosează sêu singuratici sêu în grupe. Casul ultim e cu mult mai general și gruparea se întimplă după legi hotărîte: se disting adică șiruri și grupe vulcanice. La șirurile vulcanice sunt mai mulți vulcani așezați în linia dreptă sêu în formă de arc; eră la grupele vulcanice se intrunesc mai mulți vulcani sêu după o regulă anumită sêu fără nici o sistemă.

Una dintre cele mai frapante aparițiuni se observă la vulcanii activi; aceștia adică se înfățosează mai de multe ori în apropierea teritoriilor de apă. Ceii mai mulți vulcani activi zac pe insule sêu în apropierea malurilor de mări, și numai unii vulcani stinși fac excepțiune în privința acesta într' atîta, că apar departe de țărmul mărilor în interiorul continentului. Acastă abatere e însă ușoră de esplicat, deorece activitatea vulcanilor ca atari cade în acele periode, cînd marginile mărilor au fost mai întinse, sêu cel puțin cînd au fost în apropierea acelor lacuri mari, care au secat în următoarele periode geologice.

Să trecem acum la activitatea vulcanilor activi!

Aceștia nu arată pururea fenomene egale, ci decă luam lucrul în legătură mai strînsă, ne convingem, că în privința aparițiunilor vulcanice se disting două stări: starea de odihnă și cea agitată.

Fenomenele caracteristice ale stării de odihnă sunt: resuflarea diferitelor gazeuri, asvîrlirea bucăților de sguură, undularea colōnei de lavă în canal și revîrsarea cursului de lavă pe marginile craterului.

Eșirea gazurilor și a aburilor parte din canalul vulcanic, parte din crepăturile craterului se pōte observa la tot vulcanul activ, și această împregiurare dă o dovadă generală, că activitatea vulcanilor încă se mai continuă. Partea cea mai mare a acestor corpuri aeriforme, permanente⁴⁾ ori nestabile, se formeză din aburi de apă. (Aceste corpuri erump din crepăturile craterului în forma rașelor de aburi, și apoi împreunându-se ca nori de aburi, dau acea colōnă de fum, după care se pot cunoșce încă de departe vulcanii activi). — Pe lângă aburi de apă degagează vulcanii în cantitate mai mare sêu mai mică: acid sulfhidric (H_2S), acid clorhidric (HCl), acid sulfuros (SO_2), acid carbonic (CO_2).⁵⁾

Asvîrlirea bucăților de sguură și revîrsarea lavei, care formeză — așa dicînd — o stare de mijloc între starea liniștită și cea agitată, nu sunt fenomene așa de generale. — Aceste aparițiuni se pot vedea forte frumos la vulcanul Stromboli (din Italia). La acesta lava înfocată în canalul vulcanului curge necurmat, rădicîndu-se în sus, și decă a ajuns la ore care înălțime, erump din intern multe mase de gaz cu o putere și un detunet mare; cu acestea se asvîrle în aer de multe ori la o înălțime peste mai multe

¹⁾ Insula Ferdinandea — din marea mediterană — care a purces la anul 1831 prin erupțiunii vulcanice și care s'a înălțat peste 72 metri: după sustarea abia de o jumătate de an eră și a dispărut în abisul mării. *Ins. aut.*

²⁾ Acele corpuri aeriforme, care prin nici o putere mecanică nu trec în starea fluidă, se numesc — permanente. *Ins. aut.*

³⁾ Acei vulcani, cari degagează acid carbonic, se numesc Mofete, eră cîi cari degagează acid sulfhidric — solfatate. *Ins. aut.*

¹⁾ La vîrf de ciuntat se arată o deschidere în forma leiceii, care se numeșce crater. *Ins. aut.*

²⁾ Insula Volcano e un vulcan, care are o înălțime peste 400 metri. *Ins. aut.*

sute de metri lavă fluidă-incandescentă, unde închegându-se se aşează pe suprafaţă în formă de „bombe vulcanice“.

După totă erupţiunea urmază o linişte momentană: colona de lavă din canal dispăre, însă nu mult după aceea eră-şi începe a se rădica, repetându-se din nou cea jucărie. Încă în timpul acestei repetiţi relative liniştite se sgudue în momentul detunării craterul şi întregul dél giur-impregiur, de unde se nasc cutremuri de pământ mai mici.

Fenomenele vulcanilor agitaţi se disting esenţial de apariţiunile vulcanilor odihniţi numai într'atâta, că acelea se presintă la cei din urmă într'un grad mai mare. Adică sgomotul şi murmurul înfundat se preface în durduitură teribilă, ér' slaba sguduitură a marginei craterului în cutremuri de pământ; liniştita asvêlire a bucăţilor de şgură în plóie de pétră şi cenuşă; în fine: lina scurgere a lavei în reversarea lavei vomite.

În genere e constatată, că vulcanii mai mari vin mai arare-orî în stare agitată, decât cei mai mici, prin urmare, înbelşugarea erupţiunilor stă în relaţiune inversă cu înălţimea vulcanilor. — Durata erupţiunei încă e variabilă: unii vulcani îşi finesc apariţiunile eruptive în câteva ore seú zile, pe când la alţii aceste fenomene durează mai multe luni.

Este de însemnat, că cele mai furióse au fost de regulă acele erupţiuni, care s'au prezentat după perioade de lungă odihnă. Canalul eruptiv adecă se astupă în decursul epoei acesteia cu lavă închegată până la adêncimi însemnate şi acesta căşuneză imbuldela gazurilor şi a aburilor; decă în fine totuşi le succede acestor corpurî a sfâşia canalul, atunci fără îndoelă apariţiunea vulcanică se arată cu mult mai involburată. — Decă trece un vulcan activ din starea de odihnă în cea agitată, imbulzela gazurilor creşce fórte, şi acéstă impregiurare e la mai mulţi vulcani semnul începutului activităţii vulcanice, la alţii erupţiunile se prevestesc prin aceea, că apa din izvórele şi fântânile din giur începe a scădea cu mai multe luni înainte.

Tótă erupţiunea vulcanică e împreunată cu un tunet înfricoşat, din care resultă cutremurul délului şi al ţinurilor mai apropiate; aceste tunete provin din esplosiuni puternice, care se sevêresc în internul vulcanului. Durduiturile acestea se aud de multe orî din depărtare de mai multe sute de kilometri, şi adică în tot locul ca şi când ar veni nemijlocit din internul pământului; o dovadă eclatantă decî, că esplosiunile de gaz se petrec în adêncimi mari! În starea agitată se înmulţesce mai tare asvêlirea bucăţilor de şgură; parte a acestora recade în crater, éră partea cea mai mare se răspândeşce în giurul muntelui vulcanic. Bucăţile recădute în crater sunt éraşi răpite în sus de altele, se împing încóci şi în colo, se aruncă din adêvêrata lor direcţiune, se împrăscîă prin pregiur: se roteşce decî în cantităţi însemnate, formându-se în modul acesta aceea, ce se numesce de locuitorii din Neapol „rapilli“ seú „lapilli“. Însé în sensul mai strins sub espresiunea din urmă se înţeleg bucăţile de şgură, care au primit prin învêrtirea în aer o formă sferoidă, de mărimea nucii seú alunii; éră decă aceste bucăţi sunt rotunde şi de o mărime mai însemnată, atunci le numim bombe vulcanice.

Aceste felurite bucăţi de şgură mijlocesc trecerea în nisip şi cenuşă vulcanică ce se forméză din micile părţele de lavă şi din fărmiturî de cristalurî mineralice, care

produc lava închegată. — Cenuşa vulcanică se varsă de regulă de odată cu bucăţile mai mari de şgură, însă în stadii hotărîte ale erupţiunei cenuşa e de multe-orî preponderantă. La început cenuşa şi nisipul se rădică vertical în sus, mai târjiu căderea lor se împedecă prin masele ce se imbulzesc neîncetat astfel, că acelea nisuesc a se da la o parte; vântul le răpeşce cu sine şi așa se forméză păturî întinse de nori. În tot ţinutul, peste care se arată aceşti nori, se simte impresiunea stricacióasă a plóiei de cenuşă şi nisip; éră actitatea lor ruinátóre ajunge la gradul cel mai mare, când cade preste cenuşă o plóie răpede. O inundare de nomol de felul acesta a ruinat cu totul oraşele Herculenum şi Pompeji.⁶⁾

Ultimul fenomen al erupţiunilor vulcanice e curgerea lavei şi adecă parte din crater însuşi, parte din crepăturile produse în côstele munţilor. Nemijlocit după erumpere lava e fluidă, ca apa; însă acéstă fluiditate dispăre numai decăt; masa devine din ce în ce mai ductilă şi în fine se închegă. Acéstă închegare se începe dela suprafaţă, preste care adeseori póte omul ámbla în cóci şi încolo fără pericol, pe când internul e tot fluid. Interiorul bucăţilor de şgură vomite se află în stare incandescentă încă mult timp după erupţiunea lavei, pe când suprafaţa íea temperatura aerului ambiant. Cât de încet se récesc masele eruptive, se póte vedea fórte eclatant din esperinţele învêtatului A. Humboldt, făcute cu ocasiunea espediţiunei sale în Sud-America. Adică vulcanul Jorullo s'a format în an. 1759. Lava acestuia s'a recit fórte încet, şi în decurs de mai mulţi ani a fost numai de jumêlate închegată, apoi s'a acoperit suprafaţa cu o cójă, care însă se spârgea adeseori, éră prin crepăturî se putea vedea lava înfocată, încă fluidă. 20 de ani după reversare nu s'a putut observa nici o schimbare esenţială. Cercetând numitul naturalist la începutul secolului nostru acel vulcan, a aflat în crepăturî lava încă așa de înfocată, încât şi-a putut aprinde o țigară la ea.

Si Pân' aci vèdurăm fenomenele vulcanismului dela începutul seú până la gradul cel mai înalt al activităţii sale. Acésta însă nu e destul! — Spiritul omenesc nisuesce a-şi esplica orî ce fenomen, ce-l obsservéză în univers. Éta dar, ce vom căuta a face în cele urmátóre.

Nuamî în timpul mai nou a succes geologilor a esplica mai îndestulitor fenomenele vulcanice. Este lucru fórte natural, că numai masele de lavă fluidă incandescentă din internul pământului nostru nu sunt în stare să producă fenomene vulcanice, eruptive, şi deşi spre esplicarea acestora s'a luat în consideraţiune încă de mai mult timp apa, totuşi modalitatea acţiunei apei n'a fost esplicată în mod cuvinios. În privinţa acésta s'a primit urmátórea opiniune:

O parte a apelor atmosferice, care strêbat prin diferite crepăturî şi sfâşieturî în internul pământului nostru, se re'ntórcé în formă de isvórá la suprafaţă, éră partea mai mică a acestor ape se scóbórá tot mai în jos până la acel nivel, unde domnesce activitatea vulcanică, adecă: unde tóte se află în starea fluidă-incandescentă. Apêsarea puternică, la care e supusă acéstă apă, împedecă străformarea ei în gaz seú aburî. Apa strecurându-se mereu vine decî la nivelul acesta în atingere cu lava topită şi astfel se for-

⁶⁾ Cu ocasiunea erupţiunii Vesuvului (la an. 79 d. Chr.) s'a îngropat Pompeji prin o plóie de cenuşă; éră Herculenum s'a coperit cu nisip, cu şgură înfocată şi cu o cantitate de lavă fluidă-incandescentă.

mază o masă fluidă incandescentă, care se compune din silicatele lavei și din amestecurile apei infocate. În această masă de lavă puterea elastică a apei — care se trudește a se preface în aburi — se află în echilibru cu apăsarea, la care e supusă la acest nivel, ba se poate și cu tot dreptul, că apăsarea acesta întrece aci puterea elastică a apei. Când însă această lavă apăsătoare se înalță în canalul vulcanului și în fine ajunge la acea înălțime, unde apăsarea e cu mult mai mică decât elasticitatea aburului, aburii condensati ajung în libertate și astfel se produc acele activități puternice, pe care le arată vulcanii în starea lor agitată.

În fine nu va fi superfluu să vorbim ceva și despre vulcanii mai însemnați, cari se află pe diferitele continente. Vom începe deci cu munții vomitori de foc din Europa.

Etna (din Sicilia) e un vulcan mare, dară și unul dintre cei mai înfricoșăți. — S'a ținut mult timp ca stins și așa s'a așezat pe teritoriul său fructifer și de natură eruptivă o populațiune diligență, care a întemeiat orașe însemnate și a dus o viață politică, științifică și industriasă. Încă cu cinci secoli mai înainte a avut Etna o populațiune de vre o 200,000, trăind însă în miserie și în lotriă, deoarece locuitorii — după ce și-a pierdut întreaga Sicilia independentă — au fost foarte maltratați de tiraniile trecutului. Afară de acesta numitul vulcan încă a cășunat pagube înfricoșate, căci erupțiunile din 1536 și 37, au decimat suma locuitorilor. Erupțiunea din 9 Martie 1669 a ruinat 49 orașe, 700 biserici și a răpit viața la 94,000 de oameni. Pre lângă toate aceste împregiurări destul de înfricoșate, Etna e încă unul dintre cele mai interesante puncte ale pământului nostru — considerat din punctul de vedere științific-geologic. — Deși, precum am dis mai sus, acest vulcan s'a ținut ca stins, totuși se pare, că acest fact a fost în timpul antic, în timpul fabulos; Pindar, care a trăit pe la an. 449 a. Chr., îl cunoștea în opurile sale ca „munte de foc“, eră Tucydides vorbește mai pre larg despre erupțiunea din 476 a. Chr.

Vesuvul, din apropierea Neapolei, încă s'a ținut odinioară ca vulcan stins, însă notițe positive despre acesta lipsesc cu totul, așa, încât cu ocaziunea erupțiunii înfricoșate din an. 79 s'a arătat lucrul atât de nou și de miraculos, încât Plinius major a devenit jertfa curiozității sale, deoarece apropiându-se prea tare de munte, s'a înădușit de acid carbonic.

Pre aceșii vatră suterană, prin care stă Etna și Vesuvul în comunicațiune directă, se pare că se află și următorii vulcani mai mici, dară cu atât mai activi: Stromboli, Volcanello, Volcano și Epomeo.

De Europa se ține și insula îndepărtată Islandia, pe care se află 21 vulcani; dintre aceștia astăzi sunt 13 stinși eră opt activi. La naturalisții bătrâni se face amintire numai despre vulcanul Hecla; însă e constatat, că acest vulcan nu e cel mai mare și mai activ dintre ceilalți, ci fiind în apropierea sa alți doi vulcani mai mici, s'a schimbat de multe ori cu cei din apropiere. Cea mai însemnată erupțiune a vulcanilor activi a fost cea din 1783, care a durat vre-o 5 luni, isbucnind valuri de lavă atât de grozave încât au implut văi întregi, multe mii de oameni s'au omorât și trei părți ale insulei odinioară bogate au devenit cu totul nelocuibile. Partea cea mai mare a insulei e de tot vul-

canică, numai o parte mică de către țărmul sud, și parte mai mare de către nord a ramas cruțată de acțiunea ruinătoare a acestei puteri înfricoșate. De atunci încôce încă au mai apărut isbucniri vulcanice cu modifițiuni foarte variabile.⁷⁾

Despre mulți vulcani din Africa nici nu putem vorbi cu vre-o siguranță, deoarece cercetările nu sunt nici până astăzi destul de eficace. E probabil însă că grupele azorice, canarice sunt tot atât de vulcanice, ca și Islandia.

Pe partea ostică a Africei e insula Madagascar, pe care se pare a fi vulcani. Cu deplină siguranță însă se știe numai despre vulcanul activ de pe insula Bourbon, tot din ostul Africei. Erupțiunea acestui vulcan din anul 1812 (febr. 27) a fost împreunată cu trei cursuri de lavă; e de însemnat că lava era atât de grosă, încât a curs dela crater până la mare (o cale foarte scurtă) în șase zile.

Mai sigure sunt cunoștințele despre vulcanii din America! Cătră nord e vulcanul Wrangel, pe partea vestică dela acesta e Illămän. Pe șirul de munți stâncoși Oregon sunt mai mulți vulcani activi, dintre cari cei mai însemnați sunt: St. Helena, de los Virgines și de la Giganta. — Vulcanii din Mecsico sunt foarte bine cunoscuți de învetații din finea secolului trecut și de cei din secolul de față. Pre întregul platoș mecsican sunt în direcțiune dreaptă șese vulcani. Șirul se începe cu muntele Colima (3800 metri), care vomșce încă de mai mulți secolii fum și cenușă. — În apropierea acestuia se află vulcanul Xorullo (Jorullo), care s'a născut numai în secolul trecut. — Al treilea vulcan e Tolnea, de o înălțime de 4720 m. și stă mai aproape de vulcanul Popocatepetl (5200 m.), care a vărsat fum și cenușă încă pe timpul cuceririi Americii prin Spanioli. — Ferdinand Cortez, voind a se convinge despre „secretul fumului ce se înalță din acel munte“, a trimis o expedițiune spre cercetare; acesta însă s'a rentors fără rezultat, deoarece nu i-a succedat să se urce pe muntele înalt și ruinat. — De acest șir se mai ține vulcanul Orizaba, a căruia pozițiune este importantă de cunoscut parte pentru navigațiunea în golful mecsican, parte pentru imbarcarea în portul dela Vera-Cruz. — Și mai aproape de țărmul mării stă Tuxtla, în direcțiune sud-ostică dela Vera-Cruz; ultima isbucnire foarte puternică a acestui vulcan cade în an. 1793.

Istmul dintre America nordică și sudică conține afară de acest șir de vulcani încă unul și mai mare între Mecsico și între marea continent al Americii sudice. Grupa posedă 21 vulcani, cari sunt activi alternative.

O altă grupă de vulcani se află în Columbia, cu vulcanii: Sotara, Pasto, Cambal ș. a. — E probabil, că aceștia se țin de grupa dela Quito, cu Colima, Pinissa, Pichincha, Cotopaxi, Cerro del Altar, Tunguragua ș. a. — Astăzi însă sunt numai cei mici activi și adică între alții: Pichincha, Cotopaxi și Tunguragua.

Peru și Chile încă sunt bogate în grupe vulcanice! În Peru și Bolivia sunt 7 vulcani activi și vre o patru de tot neactivi; eră în Chile sunt 12 activi și 7 astăzi neactivi.

Aruncând acum o privire preste carta Americii, spre marea noastră mirare ne vom convinge, că între atâtea șiruri și grupe de vulcani se află așa de mari ținuturi, pe

⁷⁾ Între altele muntele vulcanic Hecla isbucni în an. 1878 (23 și 24 Martie) ruinând foarte tare pölele sale. *Ins. out.*

care nu apare nici o urmă de munți vulcanici (la apropierea ecuatorului!) Și aceste locuri se pot privi cu tot dreptul ca cele mai nefericite, deore-ce acolo sunt cutremurii de pământ mai imbelșugați și mai îngrozitori, care nu-și află nici o explicație prin vulcani.*)

Vulcanii din Asia sunt foarte puțin cunoscuți; despre mulți avem numai opinii basate pe examinările geologice ale învățaților europeni. De astfel de munți vulcanici se țin între alții: Elbrus și Ararat.

La hotarul nord-estic al Chinei se află cu deplină siguranță vulcanul Peșan, era în acee-și grupă a munților tatarici sunt vulcanii Turfan și Urumtei, cunoscuți ca vulcani solfatarici, deorece varsă câtațimi însemnate de acid sulfuric (hidrothion).

Dintre toți vulcanii cunoscuți în Asia, cei mai însemnați sunt cei din China, care e foarte bogată în fenomene vulcanice. Ba încă izvoarele și munții vomitori de foc jăcă o rolă foarte însemnată în economia tehnică a Chinezilor, pentru-că ei întrebunțază gazurile ce se desvoltă din vulcani la fabricile mai mari. — În apropierea Peking-ului sunt trei vulcani: Tha-thung-ho, Ho-kiu-hian

și Lin-hian; mai cătră Sud staă Fu-schan și Tsching-ha-schan; era între acestea se află mai multe izvoare de foc: „provincia vulcanică de sulf și de sare a imperiului chinez.“

Peninsula Kamtschatka și șirurile insulelor curilice, japanice, precum și grupele de insule, care împreună Asia cu Holanda nouă: toate acestea sunt pline de vulcani, ale căror șiruri staă în strinsă legătură cătră nord și est cu vulcanii de pe insulele aleutice. — Împregiurarea, că locurile numite sunt subminate cu vetre vulcanice, explică încâtva, de ce nu sunt acolo locuitori într'un număr mai însemnat!

Aruncând acum o privire generală asupra tuturor vulcanilor amintiți, ne convingem, că America îi posedă pe cei mai înalți. Este însă un fapt foarte curios, că vulcanii cei mai înalți din America de sud, deși arată o putere gigantică, totuși nu sunt în stare să arunce masse de petri topite (lavă) preste vârful lor, precum se poate observa la vulcanii mai mici. Acesta este o dovadă foarte clară, că acțiunile „esternă“ ale vulcanismului staă în relațiune inversă cu înălțimea munților vulcanici, adică: cu cât e vulcanul mai înalt, cu atâta vomșce corpurii mai puține și mai fine.

*) Veđi „A. Zimmermanns die Wunder der Urwelt,“ 1856 pag. 453.

Ina. aul.

G. Pocreanu.

Sătenii.

Vodevil național în 4 acte de Alecsandru P. Petrin.

(Continuare.)

Scena 6.

Moise, Stancu și în urmă Ciubală.

Moise. Eă spun drept la Dumita, che eă nu freă să șciă de așe istoriele nimic, mie nu poți imple capul cu forbe próste, nu freă să șciă nimic, nu me bega în criminal. Se ascultă de tine se minț, ar dice lumea che mi-s un șelău, ce eă la tablele lui Moise nu este, apoi, Domnule daschel, poți se veđi che nu si pote.

Stancu. Cum să nu se pótă, te duci la Chinez și-ı dici că pécurarul Georgiță îți datoreșce 10 fl. Tu nu-ı poți aștepta de fel.

Moise. Ți spun, che nu ve ma crede, Georgiță n'a fost la mine în chercima nici când, nime nu veđut pi el.

Stancu. L'a-ı veđut tu. —

Moise. Eă! ha, asta nu este la tablele lui Moise, și apoi, eă nu mi-s acela prost care se crede în fórbele Dumitale — eă mult me mir că Dumita ca daschel carele inveci copii romăni, că nu șcii altă pricină prin care se închiđi pe Georgiță — slabă adeverință dai Dumita de mințile a D-tale. — Se spunem că mergem la Chinez, și se dicem că, chinez va credea ce-ı dicem noi, — dar pentru aceea nu trebuie ca Georgiță să fiă închis. — No, unde ți-ı plan? în vânt, lucru prost n'are fundament bun.

Ciubală. (Se opreșce în colțul casei lui Georgiță și ascultă discursul lui Stancu și Moise.)

Stancu (desperat). Apoi ce să facem, ce să facem?

Moise. Ce se facem, ce se facem, asta nu este nici un plan după care si putem închide pe pécurarul Georgiță. — Alt meșeșig (măestria) trebuie se aflam. — Înse înainte de ce sparge capetele nóstre cu aceste, freă se șciă, ca de ce frei închidem pe Georgiță astăđi, la așa mare sərbătóre, când joc mare. — Spune-mi? —

Stancu. Veđ ca voești să șci toate, toate. Așa dară ascultă: Cum șci, eă sunt veduv; vieța acésta nu-mi place, și am hotărit a o schimba, cu o vorbă, voesc a me însura din nou. — Înse spre-a me putea însura de nou, am lipsă de-o muere seú fată. — Cunoști pe Dochița lui Nicolae Bălan, fată harnică, de trebă și casnică, de alt-cum este și fată frumoasă. — Cuget că n'ar fi reă decă ar veni după mine. — De mult mi-am pus în cap să-ı spun dorul meú, și astăđi cu o oră înainte de asta, i l'am și descoperit, înse durere, ea a fost atât de próstă, încât mi-a spus verde în ochi, că nu-ı trebuesc. — Auđi, Moise, ce rușine pe mine, pe mine învecătorul satului.

Moise. Înțelegența satului.

Stancu. Și toate acestea pentru un mojić, pentru Georgiță pécurarul; veđi Moise, eă voesc să-mi resbun de acésta rușine, și cu orı ce preț vreú să arăt Dochitei, ce pot să fac, da-ı arăt că-cı ađi la rugă când va cugeta că are să jóce cu Georgiță la horă, acesta în loc de joc va fi în temniță. Acum șci Moise, ce vreú și cu orı ce preț trebuie să închidem pe Georgiță, me pricepi, cu orı-ce preț.

Moise. Hm, hm, cum pațit înțelegența satului, da da, mare rușine, dar asta trebuie resbunat.

Stancu. Dar cum, dar cum? Ajută-mi, Moise, te plătesc bine.

Moise. Eă ajut la neces la Dumita — da da, eă merg la Chinez, și vorbi cu el cum înțeleg, cu politic, — și spun că la amėđi Georgiță este în închisóre, i vedea ce șcie Moise.

Stancu. Dar' cum, dar' cum? —

Moise. Hia, asta este mare politic, așa dar Dochiță nu place la tine?

Stancu. Mie-mi place, dar' ei nu-ı place.

Moise. Rău învețător! eu în geșeft meu, decâtă văd că cineva nu place de mine, de banii mei, că-cî de mine nici dracului nu place, atunci caut ca se placă de ei, și apoi chind l'am prins, fac ca se placă de mine.

Stancu. Și cum îți spun, ei ți place de Georgiță. —

Moise. Blastamat fecior el, este tare frumos, sémana pe Solomon al meu.

Stancu. Cel cu ochii de broscioi.

Moise. Abraham, și toți sfinții din iad? ce forbeșce omul acesta; auđi, Sali, ce ăice darlôga de învețător che Solomon, bubili meu, are ochi de broscioi. — Oh! oh! ce vătémare.

Stancu. Nu Solomon, ci Georgiță are ochi de broscioi.

Moise. Așa, asta este alta, cugeta che Solomon cel mic are ochi așa, și atunci nu este bine tréba se fia pone séu orb, se nu vadă că de 2×8 sunt 16, ci 20, așa cere geșeft al meu. — Apoi ca cult séu finanz minister unguresc se nu vadă și țină dreptatea de cap, ci de códă. — Acum se mergem, am lipsă de vreme, ómenii au eșit dela biserica; Sali este cu prunc meu, Solomon vede prea bine ciocanul, îl imple prea tare. Apoi cum am spus, mă duc la Chinez la améđi (ies ambii).

Civală (iese pe scenă). O, voi șerpî blăstémați, adevératele lipitori ale poporului! Așa vă este tréba? Pfu!, rușine pe voi! O Georgiță, o fiule, atâta ocară nu voi putea suferi (iesc).

Scena 7.

Chinezul, Popa Vasilie și Aureliu.

Chinezul. Ce mai noutăți se aud prin țeră?

Popa. Crede-mă, chinezule, eu nu prea știu, fiul meu ceteșce novelele mai adeseori.

Aureliu. A, mă rog de iertare, eu sunt punctual în lectura lor.

Popa (cătră chinez). Auđi, cum vorbeșce limba ângerescă? —

Chinezul. D'apoi la școlile mari se învață multe șodenii.

Popa. Dar mulți bani m'o costat.

Chinezul. Cum nu, cărțile multe, haine negre, ochilarii faini, și încă profesorii mulți. —

Popa. Veđi, asta nu-ți glumă, numai când îl însor, Aureliu al meu o să-mi întórcă înapoi. — No, numai să lăsăm la o parte tóte. Aureliu! —

Aureliu. Humillimus.

Chinezul. Că glumeț mai e.

Popa. Spune-mi ce-ai cetit?

Aureliu. Am legat, prota cu dascălul cum s'au certat în mod infam.

Chinezul. De minune, eu cu tótă pocera satului, cu toți pandurii nu aș fi putut lega pe prota și pe dascal la olaltă. — Și el pecipericul îl légă.

Aureliu. Mă rog, cum poți promite dela mine un lucru absurd?

Chinezul. Értă-mă, coconașule, nu ți-am đis că ești surd, ci ăice: auđi prea bine.

Popa. Nu vă pricepeți, fiă vorba între noi, el vorbeșce în dialectul celor capacitați.

Chinezul. Mi-e milă de el.

Aureliu. Ah! acesta e un eveniment particularic.

Popa. Și veđi, Chinezule, cum ți-am spus de multe ori, ómenii învețați, crede-mă, sunt diavoli.

Chinezul. Dómne fereșce! —

Popa. Dómne ține-mi mințile. — Ei sunt prea înfocați.

Chinezul. Așa cređi?

Popa. La ei sângele este mai iute.

Chinezul. Așa, ei nu sunt ómenii ca și noi, asta o-ai gțcit, am putut vedea solgăbiréul (pretor) nostru, pare că nu-ți om, ci diavol.

Aureliu. Permiteți-mi a face umilite observațiuni în cauzele sus pomenite, cu atăt mai vertos, cu cât zace în interesul meu, de a apéra sângele celor spirituali. — La omul de comun, sângele aduce gradul 29 Réaumur, la cel prost 29 Réaumur, cu acea mică observațiune, cumcă acest sânge are gravitate de $\frac{1}{3}$, și al nostru de $\frac{1}{4}$ parte din corp.

Chinezul. Minunat vorbeșce! —

Popa. Pricepi-l?

Chinezul. Ba, đeu eu!

Popa. Da nici eu.

Aureliu. Principiul meu, ca nime să nu mă pricépă, numai internul meu este efeptive realizat.

Chinezul. Věđunde-ți cunoșcințele fnalte, vin să te întreb de un sfat bun.

Aureliu. Humillimus.

Chinezul. Tot glumeț rămâni!

Aureliu. Ah! să aud.

Chinezul. Mai deunăđi imi veni o șifortă la mine, cu rugarea să-ți dau loc în sat, că-cî voeșce a deschide o prăvăliă de pităria. — Ce-e de făcut?

Popa:

Ca păstor sufetesc
Ce turma-mi iubesc
Vin să vă spun apriat,
După mod îndatinat,
C'ar fi bine să avem
Chifle 'n sat să cumperăm
Și-apoi atunci la dejun
Putem avea gust mai bun.

Aureliu:

O, ce đicî, eu nu primesc
Tot lucrul este prostesc
Trebuî să aflăm mai bun.
Cuget că ce eu vă spun
Pentru satul nost măreț
Este lucrul de bun preț
Șifortă să n'o primim
Că-cî de nu, noi păgubim.

Chinezul, Popa:

Asta nu o înțeleg,
Deci nu pot nici s'o aleg.
Spune-mi cum vom păgubi
Șifortă de-o vom primi.

Aureliu:

Eu vă cred, dar n'am ce face
Vă spun dar' să fiți pe pace.
De primim pecariu 'n sat
Îi dăm loc lui destinat
Face chifle, zimble, piți,
Cât îți vine să le 'nghiti

Românașii noștri din sat
Când văd piți de cumpărat
Chifle, zimble de mâncat
Se duc toți din fuga mare
Cumpără pe așteptare
Și-apoi când au grâu frumos,
Alb, curat, tare bombos;
În loc birul să-l plătescă
Pre chinez îndestulăscă,
Merg și-forța s'o plătescă,
Și-apoi dănsu-o să trăescă;
Popa, Chinezul rămân,
Care sunt din al său sîn.
Las aștepte, că-cî ca ei
Belitorî, ômenî mișei,
N'a mai fost, nici n'a mai fi
Până lumea vă trăi.

Chinezul. Om vedea noi, veni-va și-forță în sat!

Popa. Nu de fel, că-cî alt cum nu-mî capăt birul,
bine ȳice fiul meu.

Chinezul. El este om din lumea nouă; cum ne-ar
fi înșelat pitarul.

Chinezul, Popa și Aureliu cîntă:

Și-forță 'n sat nu va veni,

Popa: Până popa va trăi.

Chinezul: Pân chinezul va trăi.

Aureliu: Pân cleric va esista.

Popa: Asta jur pre barba mea.

Chinezul: Ȳr eũ pe puterea mea.

Aureliu: Eũ . . . pe pantalonii mei.

Chinezul, Popa și Aureliu cîntă:

Și-forța 'n sat nu va veni

Noi toți trei ne-om nisui

Și-ĩ vom spune apriat

Noi ce mult am învętat

Că în satul nost frumos

Pecariul nu-ĩ de folos

Acest sfat de deslușire

Ȳl dăm noi dela domnire (iese).

(Cortina cade.)

ACTUL II.

Judecata lui Stavre.

Scena reprezintă o chiliă țerănescă la judele Stavre, în fund o ușă, la stînga o ferăstră, lângă care se află o masă cu oluri de flori.

Scena 1.

Iléna (privind la flori). Flórea se bucură de primăvară, care-ĩ suride dulce; bobocul se desvleșce după plóea caldă, se desface în flóre frumósă, pętrunde inimile ômenilor, seduce ochii lor, dar numai până ce este în înflorire; când începe a se veșteji, când se păleşce, este desprețuită de toți. — Dar' inimile nóstre nu sémենă florilor frumóse? le sémենă, și lor le e croită o sörte. — Până ce-ĩ inima jună, până ce póte bate fără împedecare, până atunci este flóre, ce se bucură de-a privi primăvara neșciind ce ferice o aștéptă. — Când inima începe de a bate mai tare, de-a simți mai ferbinte, atunci, vai de ea, este în schimbare. — Și cum va ieși schimbarea acésta, ce împregiurări o vor aștepta? — ființa omenescă nu o póte ști, că-cĩ

de ar ști, atunci ar blăstéma sörtea crudă, carea cu pași răpeđi fi causéză peirea. — Inima împușce; atunci copila începe a iubi. Oh! ce vorbă dulce este iubirea, ce sfântă amintirea ei. — Lumea mai cultă, după cum se numeșce, se jócă adeseori cu simțirea acésta, și o prețușce de marfă nerușinosă, dar' pieptul unei copile retrase, de póte cuprinde amor în sinul său, il păstréză ca pe un talisman, credința și speranța dulce pentru care-și sacrifică tot ce-ĩ este mai scump.

Scena 2.

Iléna și Chinezul.

Chinezul. Bună diminéța, copilă, te sculași, cum văd griješci de florile tale, fórte bine, las să lucescă fața ta ca sórele, pre buzele tale să se vadă bobocul de trandafir, așa, draga mea, frumósă față are Chinezul din sat, (apucând'o de barbă) și dęnsa trebuie să fiă cea dintăiũ, o s'o fac pre-otésă. Ce ȳici, Iléno?

Iléna. Eũ preotésă; multămesc, taică, de titulă. —

Chinezul. De ce să nu fi tu preotésă, seũ nu înțelegi a domni, pentru ce te-am dat și eũ doi ani în oraș, ca să fi dóră păuriță?')

Iléna. Lasă-mę tată, te rog, cu vorbe de acestea, că-cĩ mę dóre inima de ele.

Chinezul. Haĩ d'aci! copilă ce ești, cugeți dóră că te voiũ ținea să clocești ouële ca fată mare? a ajuns timpul de încredințat.

Fata mare dela sat
N'are timp de așteptat
Să grabescă să-și alégă
Ȳn feciorandru de trebă,
De nu vrea ca să clocescă
După moda orășescă.

La noi ouële clocite
Tóte-s dracului menite
Ȳr' fetele 'mbetránite
Ciuma satului numite.
Veđi sátenii o fac bine
Și-așa fac și eũ cu tine.

La oraș tréba-i întórsă,
Fata e din minte cósă.
Ofitiri și căpitani
Cu ciucuri și cu găitani
Studenti, schreiberi, vandrocași
Toți sunt plăcuți la oraș.

Décă punga sună bine
Atunci ești făr de rușine,
Poți să intri unde-ți place,
Și minunĩ atunci vei face,
Scoți pe dracul chiar din apă
Și-o să plăci atunci îndată.

Chiar pęțitu-i de-altă captă
Și prea iute nu se gată;
Veđi feciorii fac vęđute,
Ȳeũ vęđute, dar prea multe,
Ofitirii sdrăngănesc,
Ȳr' fetițele zimbesc.

*) Ȳerancă, provincialism.

Ofițirii muștrălesc
 Ér fetițele iubesc,
 Ofițirii călăresc
 Ér' fetițele gândesc,
 Ofițirii marșuesc
 Fetele se amărăesc.

Veți așa la noi în sate
 Tóte-s bune și curate.
 La orașe nu-î afla
 Om care te-ar săruta
 C'un sărut de omenia
 Cu un ris de bucuria.

Iléna. Încredințat?

Chinezul. Da, că-cî eă am găsit un om harnic de fata Chinezului Stavre! trebuie să șci, că acela nu este om ca și noi, ci altcum.

Iléna. Nu om ca și noi! nu mă spéria, tăicuță.

Chinezul. Nu de fel, copilă frumoasă! și el este învătă, e dobă de carte. — Én gici cine e?

Iléna. Lasă-mé, nu mé sili a gici! șciú că pentru mine nu póte fi născut om învătă.

Ghinezul. Na, uite tu la ea, ce nēcaz imi face, imi vine să mor de mânia.

Iléna. Nu, taică, vréú numai ca să-ți spun . . .

Chinezul. Destul! nu vréú să șciú nimic mai mult, ce próstă mai ești, trebuie să fi fericită, când poți fi muerea coconășului Aureliú.

Iléna. Aureliú! tată eă nu-l vréú.

Chinezul. Dar il vréú eă.

Iléna. Eă nu-l iubesc pe el . . .

Chinezul. Ha, iubești pe altul, spune, nefericito, cine este afurisitul séú nemernicul acela, care a cutezat a iubi pe fata Chinezului (ámblá furios prin chilia).

Iléna (aparte) Era să mé vînd, trebuie să mé scutesc la minciună. (cátră Chinez). Nu te mânia, taică, nu-s eă așa de próstă, am ales și eă inimei mele soț, și cugetă, încă un învătă.

Chinezul. Én veđi, așa vorbe-mi plac mie, nu însé prostii de-ale altora, acum cu una nu sunt în curat; én spune-mi cine-ar fi feciorășul acela?

Iléna. Nu este feciorăș, ci véduv.

Chinezul. Véduv! ce ți-a plesnit prin minți!

Fată, tu ai nebunit
 Minteá, dēú, te-a părăsit;
 Véduv tu, fată frumoasă.
 Și la noi e lumea 'ntórsă.

Dar nu șci că tu ești jună
 Fragedă ca și o prună,
 Tu ai lipsă de iubire
 Și de bună 'ndestulire.

Să ieși véduv? dór urt
 Atunci ești de omórit.
 Du-te, du-te la orașe
 Și-ți alege câte-un pașă.

Séú honvedii toți de-a rëndul
 Du-te un' te-a duce gândul,
 Dar la mine 'n casa mea
 Véduv loc nu va avea.

Iléna. Taică, însé este frumos! —

Chinezul. Așa, dicit că este véduv, dar frumos, cine e el spune-mi?

Iléna. Én gici.

Chinezul. Papă-lapte de secretarul notarului?

Iléna. Ce-ți plenește prin minți.

Chinezul. Nu cumva Pera, copilul birtășului.

Iléna. Ha, ha, ha! ce gândești cu mulea acela?

Chinezul. Ei, spune-mi, nu face comedii cu mine, cine este?

Iléna. Este Stancu, învătătorul nostru.

Chinezul (furios). Fată, dar cugetat-ai ce faci? Oh! Oh! ce nefericit sunt eă. — Tu în dragoste cu hirgea de învătător, n'ași fi cugetat la așa ceva nici când. — İnsé asta nu póte fi. Oh! fată, ce dila nefericite-mi faci tu! cine-ar' fi putut cugeta? Oh Iléno! Iléno! să te îndrăgești tu într'un Pașă turcesc, care a avut trei muierí.

Iléna. Taică! decă ție nu-ți place, nu-l iubesc pe el.

Chinezul. Oh! tot ești tu Iléna mea cea bună.

Iléna. İnsé încă una.

Chinezul. Vorbește, draga mea, nu te sfi.

Iléna. Nu de fel, taică.

Chinezul. Să audim.

Iléna. Decă-ți fac pre voiă, și mé las de acela pe care l'am iubit . . .

Chinezul. Niménuí să nu spuí cuvéntul acesta, că te ride. —

Iléna. Trebuie să te lași și tu de pofta ta.

Chinezul. De pofta mea? eă?! —

Iléna. Da! să-mi dai pace cu Aureliú al tēú, că-cî de nu, îți spun, dēú, nu șciú ce va fi.

Chinezul. Mé silești, fată, ca să mé mânia pe tine.

Iléna. Taică! eă nu voesc să te mânia pe mine, nici nu cuget la așa ceva, că-cî s'ar mânia D-đeú pe mine. — Cugetă însé că nu ești boer, séú domn cu stare, ca să nu dai nimic pe pálpăitul inimei. — Eă tată-s fată de țeran, ce e drept de stare mai bună, însé nu mé urc la cugetul acela ca să fiú preotésă, șciú că coconășul Aureliú, nu vrea să céră mânia ficeí tale ca să o fericéscă, ci numai banií ca să se fericéscă. — Eă, care șciú planurile lui, nu-l voesc de fel, il urésc din adâncul inimei mele; tu, decă-ți place de el, și-l afii bun de tine, mé mulțamesc de zestrea mea, poftéște și-o dá lui, dar pre mine nu mé neferici. — Nu banií fac fericirea, nu starea, cinstea, ci purtarea bună, conștiința curată. — Atáta cuget că ar fi destul (iese).

Scena 3.

Chinezul (reculegéndu-se și uimit). Oh, Dómne, ce nefericire! m'a pētruns fíca mea, ce ánger curat este! oiú vedea eă fi-va de Aureliú, ginerele meú?! nu nici odată (iese).

(Va urma).

O Resbunare.

Istorie Orientală, de Alfred Bonsergent. Traducere de I. S. Spartali.

Nici chiar în zilele de cel mai mare necaz, după de-
sastrăsa bătăie cu Tartarii, nici după mărtea maimuței sale
de predilecțiune, nici după mărtea papagalului său iubit,
nu fusese sultanul Mahomed mai posomorit.

Sultanul nu se mai gândia că afacerile statului stău baltă
și că pôte un nou resbel era să isbunescă.

Poporul, ecoū fidel al curții, lăngegia și el.
Mueziniū, în fiă-care sēră, din vârful minaretelor, ră-

Începutul primăverii: în colțul stradoi.

În zadar femeile sale, perlele Orientului, îl desmerdaū;
în zadar bufoniū lui se siliaū să-l înveselescă cu nebuniile
lor, nimic nu putea să-i descrețescă fruntea-i încărcată
de nori.

Șeful Eunucilor nu mai șcia cărui profet să se dea,
marele vizir își smulgea și cele din urmă fire de păr, pe
care le mai avea.

dicaū plângend mânilor lor cătră Alah!

Mahmud, rădiōsa făclie a Asiei, se stingea trist în
fundul palatului lui fără ca să cunoscă cine-va adevărata
pricină a rēului, de care suferia.

Unii spuneaū că mōre din escese de amor.

Femeile lui afirmaū contrariul.

Alții pretindeaū că greutatea puterei îl oboisise.

Toți se înșelau. — Mahmud era trist pentru că-î murise favoritul, puterea lui executivă, cum îi dăcea el în glumă, se-î altfel dis, murise călăul lui.

Nimeni altul în lume nu știa ca regretatul repocat, să așeze pe un pacient. Avea o destoinicie așa de frumoasă ca să taie capul cuiva, încât mai că-ți făcea poftă să treci prin mâinile lui.

Agentei speciali fuseseră trimiși în toate patru colțurile Imperiului ca să-î găsească un urmaș.

Se prezentaseră candidații numeroși, însă nici unul nu îndeplinea condițiunile cerute pentru această funcțiune însemnată, când veni la curte un tânăr, care fusese prins de niște pirați pe un vas venind din Cypru.

Când îl vădu, Mahomed dete un țipăt mare de bucurie, la care întreaga trupă pasivă a curtesanilor respunse printr' un strigăt imens.

La un semn al Sultanului mulțimea se împrăscie, și îndată ce remase singur cu străinul:

— „Vrei să fi călău“ îl întrebă el fără cotituri.

Închipuiți-vă indignațiunea sërmanului prizoner.

— „Nu e vreme de gândit“ — urmă Mahmud — „alege se-î să fi călău, se-î să fi tras în țepă numai decât.“

Dilema era hotărîtă. Tânărul primi.

Era un tânăr înalt, avea o frumsețe blăjină și desfrănată ca a lui Bacchus, indianul cu ochi mari negri, plini de dulcetta și de energiă, sub o frunte umbrată de un păr des și castaniu; cu un cuvânt, tipul întreg al lui Don Juan, așa cum l'a-î visat poeții și femeile.

Tocmai când Said (așa era numele lui) ieșia din apartamentele imperiale, se întelni piept în piept, — într'un vestibul larg cu colone de marmură și de agath, — cu o fată tinere care intra în harem.

Fusese cumpărată în aceeași dimineață dela un ovreu bătrân, din bazarul cel mai bogat al capitalei. Aissa putea să aibă cinci-spre-dece ani; era frumoasă ca o vedenie, fragedă ca o pământă, și ce era mai mult, și fecioră garantată de vinător.

Ministrul plăcerilor își făcea o petrecere ca să o ofere augustului lui stăpân, însă voia, ca mai înainte de a o prezenta ochilor se-î, să o dea pe mâinile învățate ale odaliscilor care să o ungă cu esențele cele mai curate, să o îmbrace cu tunicile cele mai voluptuose.

Sërmana fetișoră, cu inima măhnită, — că-cî pôte lăsa-se în țera ei un logodnic cum se cade, care o aștepta, se lăsa a fi dusă fără cea mai mică împotrivire.

Zărind pe Said, îmbrăcat cu un caftan mândru de cașmir țesut cu mătase, cu un turban de mătase brodată cu aur în noua lui ținută profesională, îl luă drept chiar Sultanul, și, confusă, își ascunse capul în mâni.

Said, uimit de frumseța ei, se gândi totă ziua la ea.

Aissa din parte-î, mai că uitase măhnirea, și se lăsa cu cochetăria a fi gătită cu totă îngrijirea haremului.

În prada celei mai mari nerăbdări, aștepta venirea regelui se-î soț.

Închipuiți-vă ce amărăciune simți frumoasa copilă, când vădu — venind spre dâna — pe bătrânul Mahmud, cu fața încrețită, cu capul clătănându-se, spriginit de doi robi.

Maestatea sa, care abia se sculase după bôlă, se țira cu greu, sprijinindu-se pe Eunuci ca pe niște cărji.

Care va să dică, pentru caricatura asta grozavă își îngrise pleoapele cu heme, își roșise buzele cu carminul

cel mai fin, se scaldase în apă de rose și-și împletise frumosu-î pâr lung, galben și creț.

Mahmud ținti asupra-î căutătura lui stinsă, numai din când în când aprinsă de dorință.

Aissa tremura întocmai ca o trestie suflată de viscol și grôza ei se îndoi când Sultanul îi făcu semn să s'apropie de divanul, pe care sta întins a lene, și când o cuprinse cu brațele-î slăbite.

Însă această primă ședință trecu în mângăeri platonice. — Mahmud era de 60 ani.

După plecarea M. S. Aissa se gândi la frumosul cavalier pe care-l întelni, și în micul ei cap sburdalnic se și gândi să se facă iubită de el.

Existența Seraiului devine nesuferită fără voluptăți.

Tote creaturile acestea deliciose, care trăesc vecinic într'o atmosferă enervantă, hrânindu-se cu mâncări afrodisiace, nu a-î, ca călugărițele, mortificările, care le întorc gândurile pe fiă-ce minut.

În harem totul este făcut pentru amor, îl respiri din aerul ambient.

Aissa voia să se folosescă de trista ei condițiune, și dela prima aruncătură de ochi înțelese că unchișul Mahmud nu va fi nici odată, nici pentru ea, nici pentru cele-lalte, decât un amant slab.

Said se gândi totă noptea la încântătorea Aissa.

După ce se deșteptă, se duse la șeful Eunucilor ca să-l descosească despre tinere recrută. Însă, la toate întrebările lui, acest funcționar moic respundea printr'o grohăială surdă.

Said vădu că nu are să scotă nimic cu binele; el întrebuiță dar acel mijloc suveran atât în Orient cât și în Occident.

Făcu să-î strălucescă înaintea ochilor o piesă nouă de aur.

Paznicul zimbi de satisfacțiune.

Said îi arătă o a doua: fața i se înveseli; la cea de a treia înnebunise de bucurie.

Said află dela el tot ce voia să știe, și pentru aceeași seară fu hotărîtă o întâlnire.

Aissa, fără să mai caute a fi rugată, consimți să primescă pe tânăr în chilia sa.

Ziua întregă nu se ocupă decât de toaleta ei, alegându-și din bogata-î garderobă vestmintele cele mai alese, un pantalon larg de satin galben damaschinat, un corsagiu de muselină transparentă de India, papuci de catifea albastră cusuți cu aur și cu sifid.

Bijuterii prețioase; diademă de rubine și de safire, brățări de opal și de turcose, inele de topaz și de ametiste îi împodobiau fruntea, brațele-î roze și grăsulii, degetele ei subțiri.

Mirra și cinamul îi parfuma-î odăița, și un ciubuc de chihlibar, pus pe o etajeră în filigrană, aștepta pe iubitul ei.

Îndată ce se înnoptă, Eunucul introduse pe Said la frumoasa Aissa.

Ea ședea resturnată pe un covor gros de Persia într'o posă plină de voluptate.

Eunucul era însărcinat să le dea de știre la cea mai mică mișcare neobicită în serai; însă nimic nu veni să le turbure dulcele lor momente.

Trăiră ast-fel într'o fericire perfectă în timp de mai mult de o lună.

Aissa nu se mai gândia la logodnicul ei, și Said se simțea fericit de noua situațiune.

Până acum sarcina lui nu fusese decât o adevărată sinecură; ar fi dis cineva că asasinii se puseseră în grevă, ori că Maestatea Sa, odinioară atât de amator de execuțiunile capitale, renunțase la vechile-i plăceri.

Într-o zi, după amăzi, Mahmud chiamă pe căleul său.

— „Ascute-ți sabia pentru mâne în revărsatul dorilor“ îi duse el.

Said readus într-o clipă la îngrozitoare realitate, fu cuprins de un acces violent de delir.

Nu se putea obicinui cu idea că va avea să taie capul unui om.

— „Va fi prima și ultima încercare“ duse Mahmud, „și decă vei fi meșter, ai să fi pus în libertate.“

Said sărută cu respect picioarele stăpânului său și se retrase.

Avea trebuință să se zăpăcescă, și alergă la amanta lui.

Nici odată nu fusese ea așa de lingușitoare, și când fu să se despartă îl strinse cu iubire la sîn.

— „Mă vei iubi în totdeuna?“ îl întrebă ea.

Said era hotărît să fure pe Aissa din Seraîu și să o iea cu el, îndată ce lanțurile robiei îi vor fi rupte.

El îi împărțea hotărîrea sa, fără să spue cu ce preț își dobîndia libertatea, și Aissa, nebună de bucuria, îi jură — când îl îmbrățișă — ca să-l urmeze cu credință.

A doua zi de dimineță la 5 ore, ministrul poliției interne veni să caute pe Said ca să-l ducă la locul unde trebuia să aibă loc execuția.

Soldății, cu arma în mână, așezați împregiurul eșafodului, rețineau mulțimea curioasă de asemenea priveliști, și pe o tribună vastă, în mijlocul celor mai înalți demnitari

ai coronei, sub un uranisc de catifea, Sultanul Mahmud sta pe un tron înalt.

Era vesel.

Said, în picioare pe plat-formă, era în prada unei emoțiuni grozave, și-și preâmbla privirea-i retăcită peste acea mare de omeni pentru ca să descopere pe miserabilul căruia avea să-i tae capul.

De odată se auzi un sgomot, mulțimea se dede în lături, și el deosebi funebrul cortegiū, compus din un cadidū, care mergea înainte, din mulțimea de derviși și de preoți, cari recitaū rugăciunile celor în agonie și de o femeie înfășurată într-o largă manta neagră, cu fața coperită cu un vël gros și negru.

Era pacienta. — Contrar obiceiului din Orient, care voește ca soția necredincioasă să fiă aruncată în fluviū, cusută într'un sac dimpreună cu o pisică, cu o viperă și cu un cocoș, Mahmud poruncise ca necredincioasei să i se tae capul.

Said fu cât p'aci să leșine, însă aducându-și aminte de făgăduela Sultanului se stăpâni.

Femeia se împiedecă de mai multe ori în fustele cele lungi, când sui treptele eșafodului.

Said o apucă cu violința în brațe. La contactul său un tremur lung cuprinse corpul nenorocitei; ea vru să strige, însă gura îi era proțăpăită, și cu mâinile-i remase libere se acăță tremurândă de căleu, care o îmbrânci cu asprime.

Said o luă de jos; rădică sabia; se vëdu un fulger; se auzi un strigăt năbușit: dreptate se făcuse.

În momentul acesta, când executorul presintă de obicei capul tăiat suveranului, vântul rădică vëlul, care ascundea obrazul morței, și Said recunoscu pe Aissa.

El cădu ca trăsnit.

Mahmud rise cu un ris selbatic: își resbunase.

Botanică populară română.

Ierba lui Tatin.

Ierba lui Tatin (lat. *Symphytum officinale*, germ. *der gebräuchliche Beinwell*, die *Wallwurz*, auch *Schwarzwurz*), are la poporul român mai multe numiri. Astfel în Bucovina se numește: Ierba lui Tatin, Ierba lui Tatine, Ierba lui Tat, și Tatină; în Transilvania: Tatină și Ierba lui Tate¹⁾; în Banat Tacin²⁾; în Moldova și Muntenia: Ierba lui Tatin.³⁾

Cea mai răspândită numire este, precum se vede, Ierba lui Tatin.

Ierba lui Tatin este de două feluri; una cu flóre roșie și alta cu flóre galbină. Cea cu flóre roșie se întrebuintează de Româncele din Bucovina spre vindecarea mai multor morburii, precum: a vătămăturii și a scelintiturilor la omeni, apoi pentru durere de pânțe la vite, și în urmă ca nutremēt pentru vacile de muls.

Vătămătura o vindecă Româncele în următorul chip.

¹⁾ G. Bariț. Vocabular de numele plantelor transilvane: românesc, lat. germ. ung. publ. în *Călindariul pt. pop. rom.* Brașov, 1859. p. 30.

²⁾ S. Măngliuca: *De insemn. bot. rom.*, publ. în *Familia*. 1874. p. 562 și 586.

³⁾ C. Negruzzi. *Flora română*. publ. în *«Folia societății pt. cult. și lit. rom.»* în Bucovina. an. V. Cernăuți. 1869. p. 92. — G. Barozzi. *Limba română și tradițiunile ei*, Galați. 1872. p. 133.

Iea mai întâiu o bucățică de rădăcină din Ierba lui Tatin, o curăță, o spală bine ca să fiă cât se pôte de curată și o aruncă apoi într-o sticlă cu rachiū, pe care-o astupă ca să nu se resufle. Apoi iea o altă bucățică de rădăcină, o ducă bine, o amestecă cu Cépă (lat. *Allium Cepa L.*, germ. *die gemeine Garten-Zwiebel*) ducată asemenea forțe măruntel, c'un ou și cu țerițe de Grău (lat. *Triticum vulgare Vill.*, germ. *der gemeine Weizen*) pre care le pune într-o tigare la foc ca să se prăjască bine. După aceea face din amestecătura întrégă o turtă, pe care o pune pe o peticuță și cu care légă pe cel bolnav unde-l dore. După ce s'a legat, bolnavul trebuie să bea din rachiul preparat, după cum s'a arătat mai sus, în fiă-care zi de trei ori câte un păhărel și anume: dimineța, la amăzi și sêra. Și decă voește să se vindece mai de grabă, trebuie să stea în loc, să nu âmble mult nici să lucre, ca să nu se stêrnescă mai tare vătămătura.⁴⁾

Alte femei ieu rădăcina acestei plante, o pun în apă și-o ferb. Apoi o piséză măruntel și amestecându-o cu făină de Secară (lat. *Secale cereale L.*, germ. *Korn*) fac dintr'ênsa o turtă, pre care o pun celor bolnavi la pânțee. Êră zema o beū aceștiu.⁵⁾

⁴⁾ Dictat de P. S. Roșca.

⁵⁾ Dictat de M. Molocūt.

Vătămătura se vindecă și fără turtele de mai sus. Ajunge de a pune rădăcina acestei plante în rachiū, și după ce mocnește bine, a bea din rachiū în fiă-care dimi- nătă câte un păhărel pe stomacul gol.⁶⁾

Decă cine-va s'a sclintit la v'run picior seū la vr'o mână, iea rădăcină de Ierba lui Tatin, o ferbe, o piséză și se légă cu dēnsa la piciorul sclintit.⁷⁾ Seū o prăjeșce în untură de porc ori în lapte dulce de vacă și-apoi își légă cu ea mâna seū piciorul la locul sclintit, care îndată forostoeșce și se vindecă, pentru că rădăcina Ierbeii lui Tatin are puterea de a trage totă rēutatea.⁸⁾

Pentru vitele, care au durere de pantece, și din cauza acēsta slăbesc fōrte tare, se ducă rădăcină de Ierba lui Tatin și amestecându-se cu tērițe li se dă spre mănecare. Vitele se ușuréză îndată și în curēnd se vindecă și se ndrēptă.⁹⁾

Ierba lui Tatin, după cum s'a arētat mai sus, e bună și pentru vavile de muls ca să le indesēcă laptele, să fiă mai spornic și mai bun. Însē în cazul acesta

⁶⁾ Dictat de S. P. Roșca și M. Molocū.

⁷⁾ Dictat de... Popescu, descântătoare din Ciuderū.

⁸⁾ Dictat de o Romāncă din Poiana-Negrii.

⁹⁾ Dictat de M. Molocū.

trebuie să se iea totdeuna cu curățenie. Cel ce voeșce s'o dea vacilor sale de mănecat iea într'o ți de fruct o bucățică de pâne și una de sare și ducēndu-se la plantă bate lângă rădăcina ei trei mētăni. Apoi o sapă dicēnd :

Sântă buruēnă mare!
Eū te sorocesc cu pâne și cu sare,
Éră tu să sorocēști
Și s'o dăruești
Pe Lunaia¹⁰⁾ mea
Cu unt mult, gustos,
Bun, gras și frumos,
Și cu lapte des
Și cu smântână grōsă!

După ce a săpat-o și a pus în urma ei pânea și sarea, o duce a casă, o mestecă cu tērițe și-o dă vacilor de muls să o mănānce. Se dicē că acestea îndată dău lapte mai mult și mai bun, decăt mai nainte.¹¹⁾

Frunțele ierbeii acesteia se dicē că sunt bune pentru a prinde ploșnițele. Care dintre acestea cade pe vr'o frunță de Ierba lui Tatin remāne acolo lipită ca cu cleiū și nu peste mult pere.¹²⁾

S. Fl. Marian.

¹⁰⁾ Adică după cum se numeșce și vaca.

¹¹⁾ Dictat de... Popescu.

¹²⁾ Dictat de o Romāncă din Poiana-Negrii.

V a r i e t a ț i

O sectă femeieșcă. Din New-Jork se scriă: Sunt câteva țile, de când vaporul „Austria” venind dela New-Jork a adus pe lângă alți pasagiri și șapte membri femeini ai unei secte religioșe, care se numeșce „Armata mântuirei”. Aceste femei sunt însoțite de un bărbat cu numele George Railton, care și-a adogāt titlul de „high commissioner”. Dintre femei însuși care se par că voesc să-și caute numai aci soldații lor, una își dă rangul de căpitan, celelalte sunt locotenenții ei. Ele pōrtă rochii albastre, și pālēri Derby; pe panglica pālēriei este tipărit: „Salvation Army” (armata mântuirei). Și High-comissionerul are uniformă albastră. Ei pōrtă un stég albastru și roșu. În mijlocul căruia apare un sōre de aur. Acēstă sectă s'a întemeiat în anul 1865, pe timpul când predicătorul methodist William Booth predica în Londra învēțătura, că mijlocele întrebunțate până acum nu sunt de ajuns, pentru a îndupleca omenii la un mod de vieță plăcut lui Dumnezeu, și că lucrul ar trebui început altfel. El se încu- giură cu o cētă de omeni de aceeși părere, și îmbracăți în uniforme albastre și cu stéguri albastre în mână para- dară prin Londra, ținură adunări pentru rugăciuni pe lo- curi publice, în teatre și sale de concert. Ei pretind că au convertit cu mult mai mult de 3000 persoane; cu tōte acestea „armata mântuirei” abia va putea dura mult.

Bibliografiă.

Primirăm următōrea epistolă.

Onorate Domnule Redactor!

Rugându-ve a primi în colōnele prea-stimabilul țiar al D-voștră notița următōre, am onōrea a mē subsemna cu distinsă stimă

Viena, 25 Martie 1880.

D. Onciu.

Au apărut de sub presă sub editura Societății «România jună» două piese musicale de compozitorul român C. G. Porumbescu, anume: «Dina Dunărei» Polca-mazur, dedicată patroneselor balului român din Viena, și valsul «Camelie» (ambele pentru piano), care piese au fost esecutate cu mult efect la menționatul bal din anul acesta de capela dlui Ed. Strauss. Ambele piese se află de vinzare la Societatea România jună în Viena (I. Sonnenfelsgasse Nr. 1) precum și la depozitele mai însemnate de musicălie. Prețul unui exemplar: Valsul 1 fl. v. a. (2 frci 20 bani) și Polca 50 cr. v. a. (1 frci 20 bani). O parte din venitul curat este destinat pentru fondul Societății «România jună». — Este de așteptat că aceste două compozițiuni românești, care au fost fōrte bine primite de publicul din Viena, se vor bucura și de atențiunea publicului român și nu vor lipsi în cercurile amatorilor de

musică, cu atâtea mai mult încât laudabila întreprindere a junelui artist român merită a fi încuragētă și a se bucura de spriginul nostru.

— **Reforme în învățământul public**, București tipografia -Romanului, Carol Göbl. Strada Dōmnei, 14. 1880.

⁶⁵ — **Harpă și Caval** poesii de Theodor Alexi (Stan Părjol). Se află sub presă și se pōte comanda la tipografia subsemnată. Prețul unui exemplar 8⁰ 146—150 pagine pe hărtia de lucș broșat 50 cruceri, în legătură de lucș (daurită) și cu stampă artistică reprezentând orașul Brașov și Florin v. austr. Acēstă colecțiune de poesii atât în privința cuprinsului cât și în privința înfățișării ei va merita, ca să ocupe un loc pe masa fiă-cărui salon. Tontsch & Kellemen tipografia în Brașov.

Gicitură de Șach

de Em. Micu.

	ti-	O-	o-	foc	tot	tul	
chiū	da-	un	ne-	meū.	la-	mē	și
lin-			vērs	de			pep-
tă	mei		Vai	an.		crimi	ar-
							tă
							de,
tă.	Ca		mur	u-		rei	sal-
țe-			în	țā-mi			ard
un	ra-	eū!	a-	tre-	ro-	turī	în
	le	crin	s'a-	vēn-	fa-	și	

Se deslégă după săritura calului.

3214

„Albina Carpaților“ din anii premergători.

În cei trei ani ai existenței sale, „Albina Carpaților“ a adus în colonele sale un bogat material, a cărui valoare nu se pierde cu timpul. Lectura această folositoare și amuzantă oferă publicului român un mijloc de a scurta lungile nopți și de a câștiga cunoștințe necesare în toți ramii științei și ai vieții sociale. Afară de aceea prețul redus, cu care se vind cei trei ani din urmă, procură nouilor abonați un mijloc ușor de a posedea ziarul nostru dela începutul existenței sale. Spre orientare publicăm aci cuprinsul complet al acestor trei ani. Cetitorii se vor convinge despre copiositatea și interesul lui.

Albina Carpaților Tom I, prețul scăzut 3 fiorini seú 7 lei 50 bani.

Romane, romane, romane, romane: Amor și răsunare, novelă istorică, de I. Al. Lăpădat. — O tragedie din zilele bătrâne, narațiune istorică, de I. Al. Lăpădat. — Mărtea lui Assan, novelă istorică, de I. Al. Lăpădat — Schitul Ialomia, realitate, fantasiă și încă ceva, de Teochar Alexi. — Unul, care nu-și cunoșce lungul nasului, poveste. — Diamantele, adevăr și poveste, de *.*. — Un bărbat pentru o haină ruptă, de *.*. — Torpile pe uscat, narațiune din miseriile vieții, de *.*. — Un duel curios. — O dușmăniă cu bun sfârșit, novelă istorică de I. Al. Lăpădat. — Nu e pentru cine se gătesce, ci e pentru cine se nimeresc, proverb dezvoltat și aplicat de T. Alexi. — Împărătesa din Spineta, de St. S. Iosif.

Datine, credințe și moravuri: Descănțele din Bucovina, de S. Fl. Marian. — Datine, credințe și moravuri române, de S. Fl. Marian. — Ședătorile de fete, de un amic al datinelor din popor. — Sêrile de erna. — Descănțele din Bucovina. — Datine, credințe și moravuri române, de S. Fl. Marian. — Sêrile de erna. — Crăciunul în mai multe țeri.

Istoriă și evenimente: Muntenegrenii, (cu ilustr.) — Românii și Bulgarii. — Cerechezii, (cu un portret). — Orașul Scutari, (cu ilustr.) — Albanezii, (cu ilustr.) — Cuartirul general rusesc dela Gornji-Studen, (cu ilustr.)

Descrieri de călătorii: Pe Dunăre, din jurnalul meu de călătorie, de I. Al. Lăpădat.

Biografii: Marele-duce Nicolae Nicolaevici (cu portret). — Arhiducele Rudolf (cu portret). — Principele Alecsandru Gortichacov (cu portret). — Carol I., și Elisabeta Dômnă, (cu portret). — Contesa Laura Lambertini, (cu portret). — Ión Maioreșcu, (cu portret).

Generalul Ignatieff, (cu portret). — Osman-Pașa, (cu portret). — Generalul Scobelev, (cu portret). — Cavalerul Constantin Stamati, (cu portret). — Sultanul Abdul-Hamid II., (cu portret).

Igienă: Difterita, vèrsatul. — Scarlatina.

Poesii: La griji, poeziă de I. Al. Lăpădat. — Dorul, poeziă (traducere liberă din Schiller), de I. Al. Lăpădat. — Odisea, fragmente din poeziile netipărite ale lui Ión Barac. — Cântec, de I. Al. Lăpădat. — Roman din Vrancea în orașul Iași, poeziă de Constantin Stamati.

Recenziuni și studii: Femeia și emanciparea ei, de I. Meșotă. — Musica la români, de G. Baiulescu. — Fata română, de I. Al. Lăpădat. — Însemnătatea literaturii române populare, de I. Vija.

Industria: Oleiul de rose. — Un tun invulnerabil. — Telefonul, (cu ilustrațiune).

Diverse: Însmormântarea lui Alecsandru Papiu Ilarian. — Pentru mirese și pentru neveste tinere, prelucrate după Bar. de Knigge. — Cuibul de Colibri atacat de un paiangen, (cu ilustrațiune). — Anul nou, conversațiune de I. G. Bariș.

Varietăți: Luptele dela Șibca, (cu ilustr.) — Lupta între posturile înaintate de lângă Plevna, (cu ilustr.) — Conducerea unui parlamentar rus în cortul comandantului turcesc, (cu ilustr.) — Uniformele armatei rusesci, (cu ilustr.) — Tipuri și uniforme din armata turcescă (cu ilustr.) — Poșta din America, — (cu ilustr.) — Orașul și fortăreța Cars, (cu ilustr.) — Erzerum, (cu ilustr.) — Sofia, (cu ilustr.) — Un atac nocturn din partea lupilor, (cu ilustr.) — Despărțirea, (cu ilustr.) — Statistică. — Notițe econom. — Varietăți mai mărunte.

Albina Carpaților Tom. II, prețul scăzut 3 fiorini seú 7 lei 50 bani.

Romane, romane, romane, romane: O dușmăniă cu bun sfârșit, novelă istorică, de I. Al. Lăpădat. — Prea multă chibzuelă norocul țil-desbară, proverb propagat, de Teochar Alexi. — Un aforism, parafrazat de Teochar Alexi. — Vieța lui Onufriu, roman, de Teochar Alexi. — Vis și realitate, istorie fantastică, de Iosif Popescu. — El Verdugo, după H. de Balzac, traducere de I. Popescu.

Datine, credințe și moravuri: Lucsul în mâncare și beutura la Romani, de I. C. Tacit. — Datine, credințe și moravuri române: Plugșorul, de S. Fl. Marian. — Descănțele din Bucovina, de S. Fl. Marian. — Țiganii cu locuințe statornice în Transilvania, (cu ilustr.) — Femeile din Harem, (cu ilustr.)

Istoriă și evenimente: Domnul și Dômnă României în rășoiul din 1878, (cu portrete). — Manevrele artileriei române la Calafat, (cu ilustr.) — Enric Stanley, și descoperirile sale în interiorul Africii, de I. Vija, (cu portret). — Napoleon III., trei audiențe la palatul Tuilleriesilor, de V. Alecsandri. — Victor Emanoil-Cavour-Lamarmora, extract din istoria misiilor mele politice, de V. Alecsandri.

Biografii: Victor Emanoil, (cu portret). — Principele Sergiu de Leuchtenberg, (cu portret). — Vasile Alecsandri, (cu portret). — Generalul Loris-Melikoff, (cu portret). — Regele Humbert I., (cu portret). — Papa Pius IX., (cu portret). — Arhiducele Francisc Carol, (cu portret). — Papa Leo XIII, (cu portret). — Margareta, regina Italiei, (cu portret). — Regele și regina Spaniei, (cu portret).

Igienă: Camera de culcat. — Însemnătatea și necesitatea studiului igienic pentru femei. — Regule igienice pentru primăveră. — Locuința sănătoșă. — Cafêna, de Iosif Popescu. — Igiena în cosmetice.

Arhitectură și sculptură: Statua lui Mihai Vitezul în București, (cu ilustr.) — Templul deitei Isis în Egipt, (cu ilustr.) — Artistă, (cu ilustr.) — Cripta familiei domnitoare în Biserica Capușinilor din Viena, (cu ilustr.) — Biserica Sofiei în Constantinopol, (cu ilustr.)

Teatru: La Turnu-Măgurele, scenă în versuri, de V. Alecsandri.

Poesii: V. Alecsandri: Cântecul ginteii latine, Odă Ostașilor Români, Penș Curcanul, Sergentul, Păștorii și plugarii, Sôre de erna, Căpitanul Romano, Frații Jderi, Hora dela Plevna. — N. Baboșan: Orfana, Mormântul, Logodnica Dorobanțului, Un dor. — I. Al. Lăpădat: Mărțișor și vioareș, Speranța mea, Fata cătră turturică. — C. Cristescu: Baladă. — Un student din Besarabia: Copila Besarabiei. — Al. A. Macedonschi: Baladă. — Maria Flechtenmacher: La portretul M.-Sale Elisabeta, Dômnă Românilor, (cu portret). — S. Fl. Marian: Doine populare din Bucovina. — Doine populare din Ardél.

Recenziuni și studii: Femeia. — Novelă și roman, paralela, de I. Vija. — Despre eposul grecesc și despre Homer, studii populare, de St. Iosif. — Conferința ținută în Sala Atheneului asupra mișcării literare din cei din urmă șeci ani, de A. A. Macedonschi. — Religiuena creștina, de I. Popea, recenziune, de Iosif Popescu. — Aeronautica, de Iosif Popescu, (cu ilustr.)

Industria: Vizite într-o mină de cărbuni în Belgia, de Iosif Popescu. — Oleul de rose și prepararea lui, (cu ilustr.) — Esposiția internațională din Paris, (cu ilustr.)

Științe naturale: Gorilul, după Brohm, de I. C. Tacit, (cu ilustr.) — Lupte între animale sălbatice, (cu ilustr.) — Serpi giganti, (cu ilustr.) — Erupțiunea vulcanului Hecla în Islanda, la 24 Martiu 1878, (cu ilustr.) — Cercetări de istorie naturală.

Diverse: Mărtea lui Ión Al. Lăpădat. — Însmormentarea

lui Ión Al. Lăpădat, de Iosif Popescu. — Conferințele Atheneului român din București în anul 1878. — Primăvara și toamna, (cu ilustr.) — Ciobănelul transilvan, (cu ilustr.) — Tiara lui Leo XIII. — Limbagiul evantaelor.

Statistică: Cele 4 mari rase. — Date statistice mai mărunt.

Varietăți: Femeile montenegrene ducând proviant ostarilor dela frontieră, (cu ilustr.) — Păstorița italiană, (cu ilustr.) — Neînțelegerea, (cu ilustr.) — Ris printre lacrimi, (cu ilustr.) — Varietăți mai mărunt.

Albina Carpaților Tom. III, prețul scăzut 4 fiorini séu 10 Lei.

Romane, novele, narațiuni: O excursiune în infinit, novelă de Iosif Popescu. — Cucóna Nastasia, tip de București, de Nic. Baboenu. — Maria, scene din viața conjugală, de Iosif Popescu. — Ionea mamei, poveste, de I. Slavici. — Prorociile lui Jacques Cazotte, de I. G. Barițiu. — Adio, după H. de Balzac, de I. P. — Tolpa și Stefan vodă, legendă, de S. Fl. Marian. — Când își duce cine-va femeia la bal, după L. Veuillot. — Sărmanul Clown, noveletă, de Iosif Popescu. — 9 Martie, schiță din viața conjugală, imitațiune de I. P. — Petru Căzacu, de Iosif Popescu. — Lozul cel mare, după E. Quinet. — Epistola amorosă, după O. Blumenthal. — Un bărbat ingenios, novelă, de M. Nicolescu-Nucă. — O aventură californiană. — Asarmi, novelă istorică, de I. Bianco.

Datine, credințe și moravuri: Jocurile publice la Greci și Romani, de Iosif Popescu (cu ilustrațiune). — Mitologia daco-română: Bălaurii, Spiritușul, Solomonarii, Moroii de S. Fl. Marian. — Datine, credințe și moravuri române: Séra Sântului Vasile, Vergelul, de S. Fl. Marian. — Botanică populară română: Șerpentea, Păpădia, Trandafirul de câmp, Tutunul, Aripul, Holera, Losnicióra, Barabula, Socul, de S. Fl. Marian. — Viața poporului român, de Oreste Dlujanski. — Descântec din Bucovina culese de S. Fl. Marian.

Istorie și evenimente: Lupta dintre Zernesti și Tohanul vechiu, la 1690, de I. C. Tacit (cu ilustrațiune). — Cupa poetului gitei latine (cu ilustrațiune). — O ciocnire între Români și Prusieni în 1866, de Unul care a luat parte. — Stefan cel mare, de Frederic Damé. Fuit... Seghedin (cu ilustrațiune). — Familia imperială austriacă și iubirea (cu ilustrațiune). — Plaga socială în Rusia (cu ilustrațiune). — Cercul icónelor creștine, de Dr. At. Marienescu.

Descrieri de călătorie: În preâmbulare, amintiri, de I. P. — Un nou călător în Africa centrală (cu portret).

Biografii: Un șef de insurgenți (cu portret). — Juvenal Vegezzi Rusca, de Nic. Densușianu (cu portret). — Iosif Baron de Filipovici, (cu ilustr.) — Leon Gambetta, (cu portret). — Principele Donducof-Corsacof, (cu portret). — Jules Grévy, (cu portret). — Ión Heliade Rădulescu, (cu portret). — Alecsandru I, principele Bulgariei, (cu portret). — Sărmanul Principe, (cu portret). — Ismail Pașa, (cu portret). — Archiducesa Maria Christina, (cu portret). — Alecsandru Papiu Ilarian, de Iosif Popescu, (cu portret). — Baronul Eric Haymerle, (cu portret).

Higienă: Întărirea trupului. — Vinul, de Iosif Popescu. Mișcarea și odihna. — La ce sunt bune plantele în casă, de **. — Memoriile unui stomach. — Higiena în bucătărie, de X. — Consiliu igienic către părinți asupra primei îngrijiri a copiilor. — Nervositatea. — Stricătura mâncărilor și băuturilor fierbinți, de Dr. Glaser.

Teatru: Visul Dochiei, poemă dramatică, de Fr. Damé.

Poesii: Marióra, Capul Avarilor, Esilatul, Dómna lui Negru și bardul, Singurătatea de D. Bolintineanu. — La intrarea triumfală a trupelor române în capitala României, Anonim. — Armatei române, de Scipione I. Bădescu. — Poet, Suferința, de Nicolae Baboanu. — La vióra mea, de Carlotta Maerson. — În biserică ..., Mii de visuri, Barca lunecă, de A. Bărsoany. — 28 Noemvre, A suta aniversare a nașterii lui Georgiu Lazar, de V. Mihail-Lazar. — Dorița, de As. Roza C. — Dor de călătorii, Stelele, Doina, de V. Alecsandri. — Banditul, de Iason Bianco. — Copilul, Bătrânul și copila, Sonet, Suvenerul riuțelului, de I. Moșoiu. — Orfanul, de C. Rădulescu. — Cid, poemă, tradusă de V. M. Lazar, de I. G. Herder. — O revedere, tradusă de I. P., de O. C. Waldau. — Întristare, de G. Crețianu.

Recenziuni și studii: Românii atacați și apărați de străini de I. C. Tacit. — Afganistanul și Emirul, (cu portret). Dacii, studii populare, de Iosif Popescu. — Visul Dochiei, recenziune de Iosif Popescu. — Cugetări înțelepte ale unei mame de familie. — Cruțarea. — Cutramurile de pământ, de G. Pocrénu. — În ce constă adevărata cultură a spiritului și care e nobleța inimii, de Dr. I. Mesotă. — Despre montanistică și însemnătatea ei, de G. Pocrénu.

Arhitectură și sculptură: Coloseul, de V. — Biserica votivă din Viena, (cu ilustrațiune). — Monumente egiptene, (cu ilustrațiune).

Științe naturale: Gândacul Colorado, (cu ilustrațiune). — Sepia gigantică, (cu ilustr.) — Leul, (cu ilustr.)

Industria: Iluminațiunea electrică, (cu ilustrațiune). — Lamele electrice, (cu ilustrațiune).

Conversațiuni: La ce vârstă să se căsătorească omul? — Danțul, de Iosif Popescu. — Crăciunul, (cu ilustr.) — Femeia „cultă”, de Iosif Popescu. — Femeia învățată, după Br. Knigge. — Conversațiune, de X. — Epistole către o Dómna, de X.

Diverse: Armonia colorilor. — Crucea comemorativă Elisabeta. — Piticul Sultanului (cu ilustr.) — Academia română.

Varietăți: Femei române din Transilvania mergând la tîrg (cu ilustr.) — Kiteta, căpetenia negrilor Mpungu (cu ilustr.) — Ciocănitorea și pădurea (cu ilustr.) — Castelul Branului (cu ilustr.) — Din Sevilla cea bătrână (cu ilustr.) — New-Yorcul (cu ilustr.) — Drum de fier pe stradele New-Yorcului (cu ilustr.) — Tîrnova (cu ilustr.) — Artiști la odihna (cu ilustr.) — În vis (cu ilustr.) — Plăcere oprită (cu ilustr.) — Femeia albană (cu ilustr.) — Resboinic Zulu la pândă (cu ilustr.) — Varietăți mai mărunt. — Statistică, Modă, Notițe economice, Bibliografie cu recenziuni, Momente de distracțiune ilustrate, Cugetări, Cronică etc.

👉 Tóte trei tomurile la oaltă costă numai 8 fiorini séu 20 lei. 👈

Fiindcă broșura întâiu a Tomului I s'a trecut cu desevărsire, s'a tipărit în edițiune nouă așa încât cumpărătorii vor putea avea ceva complet. Tot-deodată cei ce au căpătat din eróre anul I fără broșura primă, sunt rugați a ne încunoscinta pentru ca să le-o trãmitem gratis.

Comandele se fac la *W. Krafft* în Sibiu.